

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ**

İlköğretim Matematik Öğretmenliği

Fen Bilgisi Öğretmenliği

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Türkçe Öğretmenliği

Pedagojik Formasyon

**OKUL DENEYİMİ
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI**

UYGULAMA KILAVUZU

© Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
OKUL DENEYİMİ	1
BİRİNCİ BÖLÜM: FAKÜLTE - OKUL İŞBİRLİĞİNİN TEMELLERİ	2
A-Okullarda Uygulama Çalışmalarının Amacı ve Kapsamı.....	2
B-Tanımlar.....	2
C-Uygulama Okulu.....	3
D-Uygulama İlkeleri	4
E-Görev ve sorumluluklar	6
İKİNCİ BÖLÜM: OKUL DENEYİMİ DERSİNİN UYGULANMASI	9
A-Dersin kapsamı	9
B-Okul Deneyimi Dersi Etkinlikleri	12
1-Dönem plânı.....	13
2-Öğretmenin bir günü	14
GÖZLEM FORMU-1 (Öğretmenin Bir Günü).....	15
3-Öğrencinin bir günü	17
GÖZLEM FORMU-2 (Öğrencinin Bir Günü).....	17
RAPOR ÖRNEĞİ: ÖĞRENCİNİN BİR GÜNÜ	18
4-Dersi plânlama ve etkinlikleri sıraya koyma.....	19
5-Derslerin gözlenmesi - Öğretim yöntemleri	21
GÖZLEM FORMU-3 (Öğretim yöntemleri).....	22
RAPOR ÖRNEĞİ: Derslerin Gözlenmesi-Öğretim Yöntemleri.....	23
6-Dersin yönetimi ve sınıf kontrolü	24
GÖZLEM FORMU-4 Dersin Yönetimi ve Sınıf Kontrolü (Gözlem sırasında dikkat edilecek noktalar).....	24
7-Ders kitaplarından yararlanma, çalışma yaprakları ve diğer materyallerin hazırlanması	26
8-Grup çalışmaları	30
9-Soru sorma alıştırmaları, test hazırlama, puanlama ve analiz.....	32
9.1.Soru sormayı gözlemeleme	32
9.2.Test hazırlama, puanlama ve analiz.....	33
10-Öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi.....	35
11- Okulun yönetimi, imkânları ve sorunları.....	37
12-13- Ders anlatımı	38
C- Okul Deneyimi Dersinin Değerlendirilmesi	39
EK-1: Okul Deneyimi Gözlem Formu	40
EK-2: Okul Deneyimi Dersi Not Çizelgesi	41
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI	42
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ	43
Dersin Tanımı ve Kapsamı	43
EK-1: ÖĞRETMEN ADAYLARINDA BULUNMASI GEREKEN YETERLİKLER.....	46
EK-2: ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DENEME DERSİ DEĞERLENDİRME FORMU...49	
EK-3: ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ NOT ÇİZELGESİ.....	51
EK-4: ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ GÖZLEM FORMU	52

ÖNSÖZ

Değerli öğretim elemanları, eğitim kurumlarımızın saygıdeğer yöneticileri, sevgili öğretmenler ve öğretmen adayları, öğretmenlik mesleğinin gereklerini Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesinin çeyrek asırlık tecrübesi eşliğinde sonraki kuşaklara aktarmak adına Fakültemizin uygulama derslerine yönelik kılavuz hazırlanmıştır. Bu kılavuzla, eğitim fakültelerinde uygulamadan sorumlu Öğretim Elemanları, Uygulama Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının ortak bir standart içinde hareket edebilmeleri amaçlanmaktadır.

Eğitim Fakültesi Dekanlığı koordinasyonunda yürütülecek olan bu ortak çalışma, eğitim faaliyetlerinin kurumsallaşması ve tüm paydaşların eşit katılımıyla sağlanacak yüksek verimlilik için atılmış bir adım olarak düşünülmelidir.

Elinizdeki çalışma, Yüksek öğretim kurumu ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile oluşturulan yasa ve yönetmelikler ışığında oluşturulmuştur. Kılavuzun muhtelif kısımlarında bu yasa ve yönergelere uygun sorumluluk ve görevler ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Kılavuzdaki etkinlikler, uygulama yapacak öğretmen adayları tarafından gerçekleştirilecektir. Bu çalışmalar, ilgili öğretim elemanları ile uygulama öğretmenleri tarafından izlenecek ve desteklenecektir. Öğretim Elemanları, Uygulama Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının söz konusu sorumluluk ve görevleri titizlikle okuyarak, gereklerini yerine getirmeleri, özlenen eğitim verimliliğinin ve etkililiğinin oluşmasında önemli bir aşama olarak düşünülmektedir.

Kutsal öğretmenlik mesleğine gönül verenler için hayırlı olması temennisiyle...

Prof. Dr. Murat GÖKDERE

Dekan

OKUL DENEYİMİ

BİRİNCİ BÖLÜM: FAKÜLTE - OKUL İŞBİRLİĞİNİN TEMELLERİ

A-Okullarda Uygulama Çalışmalarının Amacı ve Kapsamı

Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerinin amacı, öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmalarını, öğrenimleri süresince kazandıkları genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklarını gerçek bir eğitim - öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliliği kazanmalarını sağlamaktır. Bu amaçlara ulaşılabilmesi için Eğitim Fakültesi ile Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlar arasında sıkı bir işbirliğine ihtiyaç vardır. Verimli bir işbirliği ortamı ile eğitim – öğretimin planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinin belirli ilkeler çerçevesinde yürütülmesi ve üst düzeyde bir standardın oluşturulması sağlanacaktır. Öte yandan bu işbirliği teorik çalışmaların yapıldığı fakülte ile pratik hizmetlerin yürütüldüğü okul arasında bilgi ve tecrübe alışverişini temin edecektir. Böylece iki kurum birbirini etkileyerek teorik - pratik uyumunu mümkün kılacaktır.

Okullardaki uygulama çalışmalarının yasal zemini Millî Eğitim Temel Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun ile Yüksek Öğretim Kanununun ilgili hükümlerine dayanılarak çıkarılan yönetmelik ve yönergelere dayanmaktadır.

B-Tanımlar

Öğretmen Adayı: Öğretmenlik programlarına devam eden, öğretmeni olacağı öğretim düzeyi ve alanında, okul ortamında, öğretmenlik uygulaması yapan yüksek öğretim kurumu öğrencisidir.

Okul Deneyimi: Öğretmen adaylarına, okul örgütü ve yönetimi ile okullardaki günlük yaşamı tanıma, eğitim ortamlarını inceleme, ders dışı etkinliklere katılma, deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, öğrencilerle bireysel ve küçük gruplar halinde çalışma ve kısa süreli öğretmenlik deneyimleri kazanma olanağını veren, onların öğretmenlik mesleğini doğru algılayıp benimsemelerini sağlayan fakülte öğretim programında yer alan derslerdir.

Öğretmenlik Uygulaması: Öğretmen adaylarına, öğretmeni olacağı alanda ve öğretim düzeyinde, bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazandıran ve belirli bir dersi ya da dersleri plânlı bir şekilde öğretmesini sağlayan; uygulama etkinliklerinin tartışılıp değerlendirildiği bir derstir.

Fakülte Uygulama Koordinatörü: Öğretmen adaylarının okullarda yapacakları uygulamaların belirlenen esaslara göre yürütülmesini sağlayan, eğitim ve öğretimden sorumlu dekan yardımcısıdır.

Bölüm Uygulama Koordinatörü: Öğretmen adayının fakültesindeki bölümün öğretmenlik uygulamaları ile ilgili işlerini plânlayan ve yürüten öğretim elemanıdır.

Uygulama Öğretim Elemanı: Öğretmen adaylarının uygulama çalışmalarını plânlayan, yürüten ve değerlendiren fakülte'deki öğretim elemanıdır.

Millî Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörü: Öğretmen adaylarının okullarda yapacakları uygulama etkinliklerinin, fakülte ve okul koordinatörleriyle birlikte plânlanan esaslara göre yürütülmesini sağlayan millî eğitim müdürü veya yardımcısıdır.

Uygulama Okulu Koordinatörü: Bir okuldaki uygulama etkinliklerinin belirlenen esaslara uygun olarak yürütülmesini sağlayan okul müdürü veya yardımcısıdır.

Uygulama Öğretmeni: Uygulama okulunda görevli olan ve öğretmen adayına öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları kazanmasında danışmanlık yapan sınıf veya ders öğretmenidir.

C-Uygulama Okulu

Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamaları, fakültenin bulunduğu il veya ilçedeki uygulama okullarında yapılır. İlköğretim kurumlarında görev yapacak sınıf ve branş öğretmenleri, imkân bulunduğu takdirde uygulamalarının bir kısmını köy okullarında yapabilirler.

Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerini almakta olan öğretmen adayları için, günümüzdekine oranla daha fazla sayıda uygulama okulunun bulunması arzu edilmektedir. İdeal olarak, bir okuldan sadece öğretmenlerin ilgilenebileceği kadar öğretmen adayını kabul etmesi istenmeli; okullara taşıyamayacakları bir yük oluşturacak kadar çok öğretmen adayı gönderilmemelidir. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması sırasında öğretmen adaylarının, ikili gruplar halinde (eşli olarak) çalışıp birbirini gözleyebilecekleri, birbirine yardımcı ve destek olabilecekleri unutulmamalıdır.

İlke olarak öğretmen adayları, hangi okulda öğretmenlik yapmak üzere yetiştiriliyorsa o okulda uygulama çalışmaları yapmalı ve öğretmenlik sırasında sorumlu olacakları bütün dersleri vermelidirler. Meselâ sınıf öğretmenliği bölümlerindeki öğretmen adaylarına, mümkünse 6-8. sınıflarda ek branş konularını öğretme fırsatı da verilmelidir. Öğretmen adayları, zaman içinde birtakım farklı yapılara sahip olan, olanak varsa kentsel ve kırsal alanda, büyük ve küçük yerleşim birimlerinde bulunan, normal ve birleştirilmiş sınıflı düzende öğretim yapan okullarda çalışma olanağı bulmalıdırlar.

Bir okulun, okullardaki uygulama çalışmalarında işbirliği yapılan okul olabilmesi için şu özellikleri taşıması gerekir:

1. Öğretmen adaylarına mesleki ve kişisel destek sağlamayı kabul etme
2. Öğretmen adaylarının eğitimi için uygun bir ortama ve kaynaklara sahip olma
3. Hedef alınan yaş grupları ve derslerle ilgili öğretmenlik deneyimi kazandıracak imkanlara sahip olma
4. Öğretmen adayları ile çalışmada deneyimli ve onların ihtiyaçlarına ilgi duyan bir öğretim kadrosuna sahip olma
5. Öğretmen adayları için ulaşılabilir bir yerde bulunma
6. Öğretmen adaylarının yapacakları uygulama çalışmalarının düzenlenmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesinde üniversitenin ilgili birimleri ile tam bir işbirliği içinde çalışacak bir yönetime sahip olma.

D-Uygulama İlkeleri

Öğretmenlik uygulaması, aşağıdaki ilkeler doğrultusunda plânlanır, programlanır ve yürütülür.

a) Okul ortamında uygulama ilkesi: Öğretmenlik uygulamaları, öğretmen adaylarının öğretmeni olacağı öğretim düzeyinde, alanlarına uygun gerçek etkileşim ortamında resmî, özel, yatılı - pansiyonlu ve gündüzlü, okul öncesi, ilköğretim, genel ve meslekî orta öğretim, özel eğitim ile çiraklık ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülür.

b) Aktif katılma ilkesi: Öğretmen adaylarının, öğretme - öğrenme ve iletişim süreçlerine etkili bir biçimde katılmaları esastır. Bunun için, öğretmenlik uygulamasında her öğretmen adayından, bir dizi etkinliği bizzat gerçekleştirmesi istenir. Öğretmen adaylarının; bunları aşamalı olarak, süreklilik içinde ve artan bir sorumlulukla yürütmeleri sağlanır. Öğretmen adayları; uygulama hazırlığı, uygulama okulunda gözlem, uygulama öğretmenin görevlerine

katılma, eğitim – öğretim, yönetim ve ders dışı etkinliklere katılma, uygulama çalışmalarını değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirir.

c) Uygulama sürecinin geniş zaman dilimine yayılması ilkesi: Öğretmenlik uygulaması programı; plânlama, inceleme, araştırma, katılma, analiz etme, denetleme, değerlendirme ve geliştirme gibi kapsamlı bir dizi süreçten oluşur. Bu süreçlerin her biri hazırlık, uygulama, değerlendirme ve geliştirme aşamalarından oluşmaktadır. Öğretmen adayının, öğretmenlik davranışlarını bu süreçler yoluyla istenilen düzeyde kazanabilmesi için fiilen uygulama yapacağı süreden çok daha fazla zamana ve çabaya ihtiyacı vardır. Bu nedenle öğretmenlik uygulamaları; öğretmen adayına giderek artan bir sorumluluk ve uygulama yeterliliği kazandırmak için, en az bir yarıyla yayılarak programa yerleştirilir.

d) Ortak değerlendirme ilkesi: Uygulama etkinliklerini birlikte plânlayıp yürüttükleri için öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki performansı, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni tarafından ayrı ayrı değerlendirilir. Öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki başarısı, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenin yaptığı değerlendirmelerin fakültenin “Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği” gereğince birleştirilmesiyle not olarak belirlenir. Uygulama öğretim elemanı notları fakülte yönetimine teslim eder.

e) Kapsam ve çeşitlilik ilkesi: Öğretmenlik mesleği, ders hazırlığı, dersi sunma, sınıf yönetimi, atölye ve laboratuvar yönetimi, okul, aile ve mesleği ile ilgili konularda öğrenciye rehberlik yapma, öğrenci başarısını değerlendirme, yönetim işlerine ve eğitsel çalışmalara katılma gibi çok çeşitli faaliyetleri kapsamaktadır. Ayrıca öğretmenler, çeşitli bölgelerde, farklı olanak ve koşullara sahip genel - meslekî, gündüzlü – yatılı, pansiyonlu, şehir ve köy okullarında, müstakil veya birleştirilmiş sınıflarda görev yapmaktadır. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tüm görev ve sorumluluk alanlarını kapsayacak şekil ve çeşitlilikte plânlanır ve yürütülür.

f) Uygulama sürecinin ve personelinin sürekli geliştirilmesi ilkesi: Öğretmenlik uygulaması çalışmalarından elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlik uygulaması süreci ve buna paralel olarak uygulamaya katılan personel yeterlilikleri sürekli geliştirilir.

g)Uygulamanın yerinde ve denetimli yapılması ilkesi: Öğretmenlik uygulamasından beklenen faydanın sağlanabilmesi, ancak; öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamında yapacakları etkinlikleri, öğrencisi buldukları fakültenin öğretim elemanlarının yakından izleme, rehberlik etme, yanlışlarını düzeltme, eksikliklerini tamamlama ve değerlendirme çabaları ile mümkündür. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması, fakültenin bulunduğu il veya ilçelerdeki uygulama okulları ile ilgili kurumlarda yapılır.

E-Görev ve sorumluluklar

Öğretmenlik uygulamasının başarısı her kademedeki görevlilerin sorumluluklarını tam olarak yerine getirmeleri mümkün olabilmektedir. Görev ve sorumlulukları şöylece sıralamak mümkündür:

a) Fakülte uygulama koordinatörünün görev ve sorumlulukları: Bölüm uygulama koordinatörü ve millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörü ile iş birliği yaparak uygulama okullarını belirler, öğretmen adaylarının bu okullara dağılımını sağlar. Uygulama çalışmalarını, fakülte adına izler ve denetler. Öğretmenlik uygulaması çalışmalarını değerlendirir ve geliştirilmesi için gerekli tedbirleri alır.

b) Bölüm uygulama koordinatörünün görev ve sorumlulukları: Bölümle ilgili uygulama çalışmaları konusunda, bölüm uygulama öğretim elemanları arasındaki koordinasyon ve iş birliğini sağlar. Uygulama öğretim elemanlarının ve her uygulama öğretim elemanının sorumluluğuna verilen öğretmen adaylarının listesini hazırlar; fakülte uygulama koordinatörüne iletir. Uygulama okullarının seçiminde fakülte uygulama koordinatörüne yardım eder.

c) Uygulama öğretim elemanının görev ve sorumlulukları: Öğretmen adaylarını, öğretmenlik uygulaması etkinliklerine yeterli düzeyde hazırlar. Onların uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinliklerini, uygulama okulu koordinatörü ve uygulama öğretmeni ile birlikte plânlar. Okullara, gidecek öğretmen adayları ve onların izleyecekleri dersler hakkında önceden bilgi verir. Öğretmen adaylarının okullardaki çalışmalarını kolaylaştırmak için bu çalışmaların yapıldığı okullarla işbirliği yapar ve çalışmaları uygulama öğretmeni ile birlikte düzenli olarak izler, denetler. Her aşamada öğretmen adayına gerekli danışmanlığı yaparak göstermekte oldukları ilerlemeleri kendileriyle tartışır, başarılarını gözden geçirir ve gelişimleriyle ilgili hedefler belirler. Okul Deneyimi süresince gösterilen gelişmeler ve bunların değerlendirilmesi

konularında uygulama öğretmeniyle ilişkileri sürdürür; öğretilmekte gözlem formları vb. nin yeterli sayıda kopyasının bulunmasını sağlar. Uygulama sonunda öğretmen adayının çalışmalarını, uygulama öğretmeni ile birlikte değerlendirir ve sonucu not olarak fakülte yönetimine bildirir.

d) Millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörünün görev ve sorumlulukları:

Fakülte ve okul uygulama koordinatörleri ile iş birliği yaparak uygulama okullarını, kontenjanları öğretim alanları itibariyle belirler. Öğretmenlik uygulamalarını denetler, değerlendirir, etkili bir biçimde yürütülmesi için gerekli önlemleri alır.

e) Uygulama okulu koordinatörünün görev ve sorumlulukları:

Millî eğitim müdürlüğü, okul yönetimi ve fakülte arasındaki koordinasyon ve iş birliğini sağlar. Uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni ile iş birliği yaparak öğretmen adaylarının uygulama çalışmalarını plânlar, izler, değerlendirir ve gerekli önlemleri alır.

f) Uygulama öğretmenin görev ve sorumlulukları:

Uygulama öğretim elemanı ve uygulama okulu koordinatörü ile iş birliği yaparak öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinlikleri hazırlar. Programın gerektirdiği etkinliklerin yürütülmesini sağlar, öğretmen adayına rehberlik eder, bu etkinlikleri izler ve denetler. Uygulama sonunda öğretmen adayının uygulama çalışmalarını değerlendirir, uygulama okulu koordinatörüne teslim eder.

Fakülte öğretim elemanları, işbirliği yapacak taraflar olarak fakülte uygulama okulu ve öğretmen adaylarının bu işbirliğindeki görev ve sorumluluklarına ilişkin olarak öğretmenlere açıklamalarda bulunurlar. Öğretmen adaylarının okullardaki uygulama çalışmalarından en iyi sonuçların alınabilmesi için onların okullara gönderilmesi sırasında neler yapılması gerektiği konusunda öğretmenlerin görüşleri alınır. Fakülte öğretim elemanları ile öğretmenler arasında, özellikle öğretmen adayının gözlenmesi ve gelişiminin değerlendirilmesi konusunda bir görüş birliğine varılmış olması gerekir. Öğretmen yetiştirme konusunda deneyimi az olan öğretmenler, gözlem formunun doldurulması, öğretmen adaylarının verecekleri derslerde dikkat edilecek noktalar ve öğretmen adayına etkili bir dönüt (feedback) sağlamanın nasıl olabileceği konularında rehberliğe gerek duyabilirler.

Öğretmenlere sağlanacak olan yukarıdaki gibi bir eğitim, yıllar boyunca üniversitedeki öğretim elemanlarıyla sıkı bir işbirliği içinde çalışabilecek, okullardaki diğer öğretmenlerin aynı görev için yetiştirilmesinde görev alabilecek ve eğitim fakülteleri özel öğretim yöntemi derslerinde fakülte öğretim elemanları ile çalışabilecek bir uygulama öğretmeni kadrosunun

oluşmasını sağlayacaktır. Uygulama öğretmenlerinin, zaman içinde gerçekleşen değişimleri takip ederek kendilerini yenilemeleri de gerekecektir. Öte yandan, üniversite - okul işbirliği, üniversitedeki öğretim elemanlarına da kendi öğretim deneyimlerini güncelleştirme fırsatı tanıyacaktır. Okullardaki uygulama çalışmalarında katkılarından yararlanılacak öğretmenlerin bu görev için yetiştirilmeleri ve görevin onlar için olabildiğince doyum sağlayıcı bir iş haline getirilmesi, eğitim fakültelerinin sorumluluğudur.

g) Öğretmen adayının görev ve sorumlulukları: Uygulama programının gereklerini yerine getirmek için plânlı ve düzenli çalışır. Uygulama öğretim elemanı, okul yönetimi, uygulama öğretmeni ve diğer öğretmen adayları ile iş birliği içinde plânlı bir şekilde hareket eder. Özellikle okullarca konulan kurallara uyulması mutlak zorunluluktur. Dolayısıyla öğretmen adayı uygulama öğretmeni ile sıkı bir diyaloga girmeli ve onun tarafından belirtilen hususlara tam bir titizlikle uymalıdır. Öğretmenlik uygulaması etkinlikleri kapsamında, yaptıkları çalışmaları, bunlarla ilgili tartışmalar ve değerlendirmeleri içeren bir dosyayı uygulama öğretim elemanına teslim edilmelidir. Öğretmenliğini üstlendiği öğrencilerin, okulun onlardan beklediği doğrultu ve düzeyde ilerleme göstermelerine katkıda bulunmalı; onların ilgi çekici ve değerli öğrenme yaşantıları kazanmakta olmalarını güvence altına alma çabası göstermelidir.

İKİNCİ BÖLÜM: OKUL DENEYİMİ DERSİNİN UYGULANMASI

A-Dersin kapsamı

Öğretmen adaylarının, öğretmenliğe hazırlanmaları sırasında öğretmen ve öğrencilerle birlikte uygulama çalışmaları yapmaları esastır. Bu amaca yönelik derslerden *birincisi*, öğretmenlik mesleğini oluşturan birçok görevi öğretmen adaylarına tanıtma amacını güden plânlı gözlem ve etkinliklerden oluşmaktadır. Buna kısaca *Okul Deneyimi* adı verilmiştir. Okul Deneyimi dersi 1 saati teorik 4 saati uygulama olmak üzere haftalık 5 saatlik (3 kredilik) ders olarak okutulmaktadır. Teorik ders fakültede bir öğretim elemanı tarafından verilirken uygulama kısmı okullarda yapılmaktadır.

Dersin amacı: Öğretmen adaylarının ileride görev yapacakları okul ve sınıf ortamını daha iyi tanıyarak gerek duyacakları mesleki yeterlikleri oluşturmak. Adaylara, öğrencilerinin yaş, yetenek, özel ihtiyaçlarına uyarlayabilecekleri çeşitli öğretim teknikleri geliştirmelerinde yardımcı olmak. Adayları, etkili bir okul ortamı oluşturulmasına katkıda bulunabilecek anlayış ve tutumlara sahip, iyi birer öğretmen olabilecek hale getirmek.

Uygulama derslerinde okul hayatı ile ilgili gözlemler yapmak ve gözlemler üzerinde düşünmek, öğretmenlik becerilerinde deneyim kazanmak amacına yöneliktir. Öğretmen adaylarının bu derste yaptıkları görev ve etkinlikler onlara, deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, öğrencilerle bireysel olarak ve küçük gruplar halinde çalışma, sınırlı sorumluluklarla da olsa, kısa süreli öğretmenlik deneyimleri kazanma olanakları sağlamalıdır. Uygulama çalışmaları sırasında belirlenen sayıda etkinlik yapılacak olup bu etkinlikler ile ilgili raporların yer aldığı dosyalar ait oldukları hafta içerisinde ve belirlenen gün ve saatte uygulama öğretim elemanına teslim edilecektir. Dönem sonunda bu ödevler bir klasörde toplanarak öğrencinin ders notunun belirlenmesinde kullanılacaktır.

Her raporun kapak sayfasında şu bilgiler yer almalıdır:

Öğretmen adayının adı soyadı:
Numarası:
Anabilim dalı:
Programı:
Uygulama okulunun adı:
Uygulama öğretmeni:
Uygulama öğretim elemanı:
Etkinliğin adı:
Raporun teslim tarihi:

Okul Deneyimi dersi tamamlandığında, öğretmen adayları aşağıdaki özellikleri kazanmış olmalıdırlar: Okul organizasyonunu ve öğretmenliği sistemli bir yaklaşımla tanımış olma, İyi düzenlenmiş öğretmenlik deneyimleri aracılığı ile öğretim programı kapsamındaki öğretme - öğrenme etkinliklerini gerçekleştirmek için gerekli mesleki yeterlikleri kazanmaya başlamış olma, öğrenme ve gelişme bakımından öğrenciler arasındaki bireysel farklar konusunda deneyim kazanmış olma, uygulama okulundaki öğretmenlerle işbirliği yapmış ve okulda etkili bir biçimde çalışmak için gerekli kişisel becerileri geliştirmiş olma, okulun organizasyonu, yönetimi ve okuldaki günlük işler ile okulda bulunan araç – gereç ve kaynaklar üzerinde bilgi sahibi olma.

Öğretmen adaylarına uyarılar

Okul Deneyimi kapsamındaki etkinlikleri oluşturan görevleri birer birer yerine getirirken, bunların her birinde dikkatinizi öğretmenliğin bir yönüne yönelteceksiniz. Görevi yaparken öğretmenliğin o yönü üzerinde düşüneceksiniz. Uygulama öğretmenlerini gözleyerek ve onların sizin yaptıklarınızla ilgili görüşlerini alarak, olabildiğince çok şey öğrenmeye çalışacaksınız. Daha sonra öğrendiklerinizi, öğretmenlik becerileri geliştirme ile ilgili kendi birikimlerinize birleştireceksiniz. Bu etkinlikleri başarı ile tamamladığınız zaman, öğretmen olma yolunda bir hayli ilerlemiş olacaksınız.

Bir öğretmeni gözleyeceğiniz zaman, çalışmanızla ilgili hazırlık ve düzenlemeleri kurallara uygun bir biçimde, meslekten bir kişi gibi yapmalısınız. Okul Deneyimi dersi kapsamındaki çalışmalara başlamadan önce, bu derste yerine getireceğiniz bütün görevleri incelemeli; bunların, öğretmenlik becerilerinizi geliştirmeye yönelik nasıl bir sıralı çalışmalar düzeni oluşturduğunu görmeye çalışmalısınız. Her görev için yeterince önceden hazırladıklarınızı yapmalı; gözlemek istediğiniz öğretmenlerle görüşmelisiniz. Sonra onlara ne yapmak istediğinizi anlatmalı; onların dersleriyle ilgili olarak tuttuğunuz notları okumaları için mutlaka kendilerine sunmalısınız. Kısa bir süre veya bir ders saati için bir sınıfa öğretmenlik yapacaksınız, bu durumda da hazırlıklarınızı yeterince önceden yapmalısınız. Öğretmenin, sizin ne yapacağınız konusunda bilgi sahibi olmasını ve yapacağınız çalışma konusunda sizinle aşağı yukarı aynı düşünceyi paylaşmasını sağlamak zorundasınız. Böyle bir durumda, derste ne yapacağınızı gösteren planınızı ve gerçekleştirmeyi düşündüğünüz çalışmayı öğretmene gösteriniz; onun size yapabileceği rehberlik ve önerilerden yararlanmaya çalışınız. Okulda geçen günleriniz arasındaki bir zamanda öğretmenle görüşme olanağı bulmanızın, uygulamada size önemli kolaylıklar sağlayabileceğini unutmayınız.

Okul Deneyimi süresince, her haftanın aynı gününü okulda geçireceksiniz. Beş ya da altı hafta boyunca aynı sınıfla birlikte çalışmanız gerekecek. Bu sırada, sınıftaki öğrencileri tanımaya başlayacaksınız. Onlarla birlikte çalıştıkça kendinize olan güveniniz artacak. Gittikçe, sınıfta olup bitenlerin bütün yönleriyle ilgilenmeye, üzerinize üstesinden gelebileceğiniz kadar çok iş almaya başlayacaksınız.

Okullardaki uygulama çalışmalarında, başka bir öğretmen adayı ile birlikte çalışmakta olabilirsiniz. Böyle bir durum söz konusu ise, birbirinize yardımcı ve destek olmaya, birbirinizden gözlemci ve değerlendirici olarak yararlanmaya ve çabalarınızı birleştirerek ekip öğretimi yapmaya çalışmalısınız.

Okullardaki uygulama çalışmalarınızla ilgili dosyanız çok önemlidir. Dersiniz için bir dosya tutmalısınız. Size sorulan sorularla ilgili cevaplarınızı, sizden istenen raporları, değerlendirmeleri ve doldurduğunuz formları, sıralı ve düzenli bir şekilde bu dosyanızda toplamalısınız. Dosyanızda bu bilgileri, bu derste neler yaptığınızı, size

rehberlik yapmakta olan fakülte öğretim elemanına ve uygulama öğretmenine açıkça gösterecek bir şekilde düzenlemiş ve derste yaptığınız etkinlik ve görevlerle uygun şekilde ilişkilendirmiş olmanız gerekir. Dosyanızdaki çalışmalarını, aynı konularla ilgili olarak fakültedeki derslerde yaptığınız çalışmalarla karşılaştırmanız; okullardaki uygulama çalışmalarınız ile fakültede kazandığınız kuramsal öğrenmeler arasında ilişkiler kurmanız da gereklidir.

- Dönem içinde uygulama çalışmalarını yapacağınız okulun müdürü ve 5-6'şar haftalık iki dönemin her birini birlikte çalışarak geçireceğiniz sınıfların öğretmenleri ile dönem boyunca yapacağınız çalışmalar ile ilgili hazırlıklarınızı gözden geçiriniz.
- Okuldaki ilk gününüzde, çalışma planınızın geriye kalan haftalarla ilgili kısmı üzerinde ilgililerle görüş birliği sağlayınız. Çalışma planınızı ilgili fakülte öğretim elemanı ile görüşmek için yazılı hale getiriniz.
- Okuldaki uygulama çalışmalarınızda sizi en yakından izleyecek olan uygulama öğretmenlerinden görüşme için randevu alınız. Bu görüşmede, ilgili fakülte öğretim elemanının bu dönem içinde yapmanızı istediği etkinlikleri öğretmenlere anlatınız. Bu etkinliklerin uygun bir sıra ile gerçekleştirilmesine elverişli bir düzenleme için kendilerinden yardım isteyiniz.
- Okulda geçireceğiniz günlerin arasındaki bir zamanda, birlikte çalışmakta olduğunuz uygulama öğretmeni ile gerekli hallerde nasıl görüşebileceğinizi öğreniniz.
- Öğretmenlik dosyanızı baştan itibaren dikkatle inceleyiniz. Dosyanızın düzenli, her etkinliğe ilişkin notlarınızın tamam ve yerinde olmasını sağlayınız.
- Dersle ilgili notlarınız ve değerlendirmelerinizin dosyanızda ve incelenmeye hazır bulunduğundan emin olunuz.
- Dönem boyunca göstermiş olduğunuz gelişmeyi ve yapmış olduğunuz çalışmalarını, birlikte çalıştığınız fakülte öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni ile görüşüp tartışınız.
- Kendi değerlendirmeleriniz ile gözlemcilerin değerlendirmelerini yazılı olarak özetleyip dosyanıza koyunuz; özellikle güçlü ve zayıf yönlerinizi not etmeyi unutmayınız.

B-Okul Deneyimi Dersi Etkinlikleri

Bir yarıyıl boyunca *Okul Deneyimi* dersi kapsamında yapılacak etkinliklerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Okul Deneyimi Dersi Etkinlikleri

Haftalar	Etkinliğin adı	Açıklamalar
1.hafta	Dönem plânının hazırlanması	
2. hafta	Öğretmenin okuldaki bir günü	2. haftanın teorik saatinde dönem plânı öğretim elemanına teslim edilir.
3. hafta	Öğrencinin okuldaki bir günü	3. haftanın teorik saatinde 2. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
4. hafta	Dersi plânlama ve etkinlikleri sıraya koyma	4. haftanın teorik saatinde 3. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
5. hafta	Derslerin gözlenmesi – Öğretim yöntemleri	5. haftanın teorik saatinde 4. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
6. hafta	Dersin yönetimi ve sınıf kontrolü	6. haftanın teorik saatinde 5. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
7. hafta	Ders kitaplarından yararlanma, çalışma yaprakları ve öteki materyallerin hazırlanması	7. haftanın teorik saatinde 6. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
8. hafta	Grup çalışmaları	8. haftanın teorik saatinde 7. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
9. hafta	Soru sorma alıştırmaları, test hazırlama, puanlama ve analiz	9. haftanın teorik saatinde 8. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
10. hafta	Öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi	10.haftanın teorik saatinde 9. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
11. hafta	Okulun yönetimi, imkânları ve sorunları	11. haftanın teorik saatinde 10. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
12-13. hafta	Ders anlatımı	12. haftanın teorik saatinde 11. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.
14. hafta	Eksikliklerin tamamlanması	14. haftanın teorik saatinde 12-13. ödevin raporu öğr. elemanına teslim edilir.

1-Dönem plânı

Öğretmen adayı uygulama öğretim elemanından çalışma yapacağı okulun ve çalışacağı uygulama öğretmenin adını ve yapacağı etkinliğin kapsamını öğrenir. Hafta içerisinde ilgili okula giderek öğretmenle tanışır ve dönem boyunca yapılacakların plânını belirler. (Öğretmenle görüşmeye gidilirken önceden randevu alınması ihmal edilmemelidir.) Plânlama sürecinde hem öğretmen hem de öğretim elemanı ile işbirliği yapar. Öğretmen adayı bu sırada gerektiğinde öğretmenle nasıl ilişki kurabileceğini, ders programının ne olduğunu, kendisinin uymak zorunda olduğu kuralları sormayı ihmal etmemelidir. Hazırlanacak plânın bir örneği 2. haftanın teorik saatinde uygulama öğretim elemanına verilerek onun da varsa tavsiye ve görüşleri alınmalıdır.

2- Öğretmenin bir günü

Bu etkinliğin amacı öğretmenliğin nasıl bir meslek olduğunu öğretmen adayına göstermektir. Öğretmen adayı kendisini gelecekte ne gibi meşguliyetlerin beklediğini böylece gözlemlene fırsatı elde etmiş olacaktır. Etkinlikle ilgili olarak öğretmen adayı şu noktalara dikkat etmelidir:

1-Okuldaki bir gün boyunca öğretmen neler yapmaktadır. Sınıf içinde ve dışında yapılanları listeye yazmak gerekir. Her iş için harcanan zamanın yazılması unutulmamalıdır. Zira daha sonra bunlar rapor haline getirilecektir (Öğretmen faaliyetlerinden bazıları: Ders için araç-gereç hazırlamak, öğrencilerle teker teker ya da gruplar halinde görüşmek, derse girmek, nöbet tutmak, eğitsel çalışmalarda bulunmak, dinlenmek, diğer öğretmenlerle sohbet etmek, tartışmak, sınav okumak, velilerle görüşmek vs.)

2-Hazırlanan liste öğretmene gösterilerek bunun okulda geçen günleri temsil eden iyi bir örnek olup olmadığı sorulmalıdır. Öğretmene ayrıca mesleği ile ilgili olarak okul dışında neler yaptığı da sorulmalı ve verilen cevaplar not edilmelidir (Meselâ kütüphaneye, kitapçılara gidip kaynak temin etmek, ertesi gün için ders notu hazırlamak, testler çözmek, diğer okullardaki meslektaşlarıyla veya dershanelerle iletişim kurmak vs.)

3-Öğretmen adayı öğretmenin okuldaki bir gününü nasıl değerlendirdiğini de not etmelidir. Hayalindeki öğretmenlik kavramıyla bunun ne derece uyuşup uyuşmadığını tartışmalıdır.

4-Öğretmenlerin bir gününde yer almayan faaliyetleri de olabilmektedir. Nöbet, eğitici kol faaliyetleri, rehberlik çalışmaları, okul-aile birliği toplantıları, kültürel ve sanatsal etkinlikler gibi. Bunlar hakkında da öğretmenle mülakat yapıp elde edilen bilgiler rapora yansıtılmalıdır.

5-Bu etkinlik sırasında karşılaşılan problemler ve nasıl çözümlendiği, ulaşılan sonuçların neler olduğu da tespit edilmelidir.

6-Öğretmenin çalışma ortamı değerlendirilirken kişisel ve meslekî özellikleri değerlendirmek üzere *gözlem formu-1* dikkatle doldurulmalı ve elde edilen bilgiler rapora yansıtılmalıdır.

GÖZLEM FORMU-1 (Öğretmenin Bir Günü)

Davranışlar	Evet	Hayır	Gözlenemedi	Açıklamalar
Sınıf içi disipline önem veriyor				
Öğrencilerin derse katılımını sağlıyor				
Öğrencilerle bireysel ya da gruplar halinde ilgileniyor				
Öğrencilerin dinleme, anlama ve konuşma yeteneklerinin gelişmesini sağlıyor				
Öğrencileri soru sormaya ve cevap vermeye yöneltiyor				
Her dersle ilgili ödev veriyor				
Ders zamanını etkin kullanıyor				
Alan dilini iyi kullanıyor				
Ders araç-gereçlerini kullanıyor				
Öğrencilerin ders dışındaki sorunlarıyla ilgileniyor				
Diğer öğretmenlerle bilgi alışverişinde bulunuyor				
Okulun tümünü ilgilendiren etkinliklere katılıyor				
Kendi geliştirmeye gayret ediyor				
Meslek standartlarına uyuyor				
Velilerle iyi bir ilişki içerisinde				
Okul yönetimi ile uyumlu				
Diğer öğretmenlerle uyumlu				
Kültürel ve sanatsal faaliyetlerde bulunuyor				
Diğer				

Bütün bu çalışmaların sonucu bir rapor halinde yazılmalı ve uygulama öğretmeni ile tartışıldıktan sonra son şekil verilerek öğretim elemanına teslim edilmelidir.

RAPOR ÖRNEĞİ: ÖĞRETMENİN BİR GÜNÜ

23.09.2010 tarihinde saat 08.00'de ..... Okulu'na giderek danışman öğretmenim olan .... ile "Öğretmenin okuldaki bir günü" konulu ödevimi hazırlamak üzere buluştum. Konu ile ilgili gözlemlerim aşağıya çıkarılmıştır.

Dersler öncesinde yapılanlar

.....

Derslerde yapılanlar

.....

Dersler arasında (teneffüste) yapılanlar

.....

Ders dışındaki faaliyetler

.....

Eğitici kol çalışmaları

.....

3- Öğrencinin bir günü

Bu etkinliğin amacı öğrencinin bir gününün hangi faaliyetlerle geçtiğini ve bunlara için ne kadar zaman ayırdığının tespit edilmesi olup öğretmen adayının öğrencileri tanımına katkı sağlayacaktır. Böylece ileride nasıl bir öğrenci kitlesine hitap edeceğini görmelidir. Öğrencilerin merakları, arzuları, hayalleri, sıkıntıları mümkün olduğu kadar öğrenilmelidir (Çok özel bilgiler istenmekten kaçınılmalıdır).

Bu ödevi hazırlamak üzere öğretmen adayı, uygulama öğretmeni ile görüşerek incelenmek üzere bir öğrencinin belirlenmesini sağlar. Öğretmen adayı hiçbir müdahalede bulunmadan sadece öğrenciyi gözlemlemekle yetinmelidir. Gözlem sırasında elde edilen veriler *gözlem formu-2*'ye göre doldurulur.

GÖZLEM FORMU-2 (Öğrencinin Bir Günü)

Davranışlar	Evet	Hayır	Gözlenemedi	Açıklamalar
Derslere karşı yeterince ilgilidir				
Verilen ödevleri zamanında hazırlamaktadır				
Arkadaşlarıyla bireysel ya da gruplar halinde iletişim kuruyor				
Anlatılan dersleri dinleme, anlama ve konuşma yetenekleri yeterlidir				
Derste soru soruyor ve sorulara cevap veriyor				
Disiplin kurallarına uyuyor				
Ders kitabı dışında yardımcı kaynaklara başvuruyor				
Laboratuvar ve atölyelerde yaratıcılığını öne çıkarıyor				
Ders araç-gereçlerini kullanıyor				
Öğretmenleriyle ilişkileri olumludur				
Okul idaresiyle ilişkileri olumludur				
Panel, konferans .. gibi etkinliklerde görev alıyor				
Eğitici kol faaliyetlerine katılıyor				
Kendi geliştirmeye gayret ediyor				
Kültürel ve sanatsal faaliyetlerde bulunuyor				
Diğer				

Gözlem yapılması söz konusu olmayan konular için öğrenci ile mülakat yapılmalı ve elde edilen bilgiler rapora yansıtılmalıdır.

RAPOR ÖRNEĞİ: ÖĞRENCİNİN BİR GÜNÜ

Uygulama öğretmenim ile daha önce görüşerek ..... sınıfından ..... adlı öğrenci ile tanıştım. Uygulama öğretmenim adı geçen öğrenciyle ilgili gözlem yapacağım tarihteki derslerinin öğretmenlerine durumu anlattı ve onların da derse katılmama izin vermelerini sağladı. Öğrenciyle ilgili gözlem yapmak üzere ..... tarihinde saat .....’de ..... Okulu’na gittim ve ilk dersten itibaren gözlem yapmaya başladım.

1.ders: Türkçe

Öğrencinin ders içi etkinlikleri

Teneffüs: Öğrencinin teneffüsteki faaliyetleri

2.ders: Kimya

.....

Derslere karşı tutumu:.....

Eğitici kol çalışmaları:.....

Sportif ve kültürel faaliyetleri:.....

4- Dersi plânlama ve etkinlikleri sıraya koyma

Bir konuyu öğretmeye başlamadan önce, öğretim programı ve ders kitabına ek olarak çeşitli kaynak kitapları ve diğer bilgi kaynakları incelenmeli ve buna göre bir program hazırlanmalıdır. Plân hazırlanırken konunun başlıca bölümleri, temel ve zenginleştirici nitelikteki öğretme - öğrenme materyalleri, görsel araç ve gereçler, ev ödevleri ile ilgili öneriler, ilgili diğer etkinlikler tespit edilip bir dosyada saklanabilir. Yıldan yıla bunları güncelleştirebilir. Yeni malzemeler buldukça bunlara eklemeler yapabilir. Bir konu her ele alınışında, oluşturulan dosyadan yararlanılabilir. Seçilen konunun başından sonuna kadar yararlanılacak öğretme - öğrenme etkinlikleri tasarlanır ve buna uygun sıralama yapılır. Etkinlikler düzenini, her biri öğretmen için tatmin edici bir öğretme, öğrenciler için de tatmin edici bir öğrenme çabası olacak şekilde bölümlere ayırmak gerekir.

Konunun bölümlerini birer ders saatinde öğrenilecek şekle getirmek yararlı olur. Öğretimde yararlanılacak öğretme - öğrenme araç gereçleri sağlanıp sınıftaki koşullarda ve derse ayrılan zaman içinde kullanılacak şekilde ders başlamadan önce düzenlenmelidir.

Ders planı hazırlamak dersin işlenişi esnasında büyük yarar sağlamaktadır. Plan, öğretmene derste kılavuzluk edecek kadar ayrıntıya sahip olması gerekmektedir. Ancak planın, öğretmenin ayrıntılara takılıp kalmasına veya ayrıntılar içinde kaybolmasına neden olacak kadar uzun olması da iyi değildir. Planda, öğretmenin yapacağı ve öğrencilerin yapacakları çalışmalar üzerinde durmak yeterlidir. Bir dosya yaprağının bir veya iki yüzüne yazılmış olan bir planın yeterli olacağı düşünülmektedir. Planda, aşağıdaki noktaların açıkça belirtilmiş olması önerilmektedir.

- *Başlık:* Konunun adı
- *Tarih ve saat:* Dersin hangi gün ve saatte yapılacağı
- *Hedefler:* Bunlar konuya özel ifadeler olabileceği gibi, öğrencilerin davranışları, beceriler, öğrenme yaklaşımları şeklinde de olabilir.
- *Araç gereç ve kaynaklar:* Kullanılacak öğretme-öğrenme araç gereçleri, özel kırtasiye ya da cihaz
- *Etkinlikler:* Dersteki basamakların açıkça belirtilmesi; her bir basamağın gerçekleşmesi için tahmini süre. Etkinlikler arasında şunlardan bir bölümüne yer verilmiş olabilir: Açıklama, soru sorma, gösteri yapma, görsel araçlar üzerinde çalışma, bireysel çalışma veya grup çalışması, okuma, yazma, şema hazırlama, test sorularını cevaplama, oyunlar, bilgisayarla

çalışma. Etkinliklere belirlenirken büyük ölçüde, öğrencileri etkin kılan ve onların öğretim - öğrenme sürecine katılımlarını gerektirenlere yer vermek daha uygundur.

- *Değerlendirme:* Değerlendirme işlemi dersten sonra yapılabilir. Öğrencilerin tepkileri ve davranışları, öğretimde karşılaşılan sorunlar ve öğretmenin kendi güçlü ve zayıf tarafları ile ilgili düşünceler, ileride bu tecrübelerden yararlanmak üzere not edilmelidir.

5- Derslerin gözlenmesi - Öğretim yöntemleri

Bu etkinlik ile teorik bilgilerin dışında, fiilen okullarda okutulan derslerde hangi yöntemlerin, ne ölçüde ve ne kadar zaman dilimi içerisinde uygulandığının öğretmen adayları tarafından gözlenmesi amaçlanmaktadır. Etkinlikle ilgili rapor hazırlanırken öğretmenin dersi nasıl anlattığı (tamamen kendisi mi anlatıyor, not tutturuyor mu, önce öğrencilere anlattırıp sonra kendisi mi anlatıyor..vs), ders kitapları ve yardımcı kitap kullanımı, araç-gereç kullanımı, soru sorma ve cevap alma durumu, soruyu bilmeyen öğrencilere karşı tutumu, disiplini sağlamadaki yöntemi, metin okuma çalışmaları, özet çıkarttırma, tartışma yönteminin kullanımı, öğrenci ilgisini toplama gibi konular dikkate alınmalıdır. Öğretmen adayı dersten sonra hazırladığı notları öğretmenle birlikte değerlendirip tartışmalıdır. Mümkünse aynı gün içerisinde başka bir öğretmenin de dersi dinlenmeye çalışılmalıdır.

Öğretmen adayı elde ettiği bulguları diğer öğretmen adayları ile tartışıp ortak noktaları bulmalıdır. Bu arada öğrencilerin tepkileri de olabildiğince gözlemlenmelidir. Böylece öğretmenlerin bireysel farklılıklarının derslerdeki yansımaları tespit edilmeli ve öğrencilerin hangi yöntemlerden daha fazla etkilendikleri görülmeye çalışılmalıdır.

Öğretmen adayı ana branşı dışında yan branşından da bir dersi dinleyerek benzer bir rapor da onun için hazırlamalıdır.

GÖZLEM FORMU-3 (Öğretim yöntemleri)

Sınıf:				
Tarih:				
Öğrenci sayısı:				
Dersin adı				
Konu:				
Davranışlar	Evet	Hayır	Gözlenemedi	Açıklamalar
1.Ders öncesi				
Günlük plân hazırlandı				
Ders araç-gereçleri hazırlandı				
Yardımcı kaynaklar sağlandı				
2.Derse başlama				
Selamlama ve yoklama yapıldı				
Hal-hatır soruldu				
Günün önemiyle ilgili kısa açıklama yapıldı				
Verilen ödevler kontrol edildi				
Önceki konu tekrar edildi				
3.Dersin işlenişi				
Not tutturuldu				
Soru-cevap yöntemi uygulandı				
Güncel örnek verildi				
Tartışma yapıldı				
Önemli terimler tahtaya yazıldı				
Kaynaklar hakkında açıklamalar yapıldı				
Konu öğrencilere anlatırıldı				
Fıkra, hikaye, anekdot anlatıldı				
Başka kaynaklardan alıntılar yapıldı				
Öğrenci tahtaya kaldırıldı				
Gösteri, deney vs. yapıldı				
Münazara yapıldı				
Konunun uzmanı misafir davet edildi				
Gezi, gözlem yapıldı				
Öğrenciler grup çalışmasına yönlendirildi				
Sözlü, yazılı sınav yapıldı				
Ödüllendirme ve cezalandırma uygulandı				
4.Dersin bitışı				
Konu kısaca özetlendi				
Değerlendirme soruları cevaplandırıldı				
Bir sonraki ders için ödev verildi				

Çalışmalarla ilgili rapor hazırlanırken aşağıdaki örnek öğretmen adaylarına yardımcı olabilir.

RAPOR ÖRNEĞİ: Derslerin Gözlenmesi-Öğretim Yöntemleri

Sınıf:	Tarih:	
Öğrenci sayısı:		
Dersin adı		
Konu:		
Saat	Öğretmen etkinliği	Öğrenci etkinliği
9.00	Önceki konuyu tekrarlamak için sınıfa soru sordu.	Sınıfın yaklaşık 2/3'ü cevap vermek için gayret gösterdi.
9.10	Bugünkü konuya geçilir. Kitaptaki ilk başlığı bir öğrenciye anlattırdı.	Öğrenci anlattı. Anlatırken çoğunlukla kitaba baktı.
9.15	İlk konuyu tekrarladı.	Dinlediler.
9.20	Konu ile ilgili bir soru sordu.	Cevaplandıramadılar.

İzlenen derste öğretmenin jestler, beden hareketleri, göz teması, sınıf içerisinde dolaşması, tahtanın kullanımı, yüz ifadeleri, ses tonundaki değişimler gibi davranışların dersin genelini nasıl etkilediği de gözlenip rapora yazılmalıdır. Ayrıca öğretmen adayı raporuna böyle bir dersi kendisi anlatsaydı nasıl bir plân hazırlayacağını ve hangi yöntemleri uygulayacağını da eklemelidir.

6- Dersin yönetimi ve sınıf kontrolü

Bu etkinlikle bir öğretmenin dersine girdiği sınıfı nasıl kontrol altında tuttuğu, bunun için ne gibi yöntemler izlediği, dersi nasıl yönettiği konusunda öğretmen adayının gözlem yapması sağlanacaktır. Öğretmen adayı, uygulama öğretmeni ile birlikte birden fazla derse girerek öğretmenin dersi yönetirken ve sınıfı kontrol altında tutarken takip ettiği süreci not etmeli ve dersten çıktıktan sonra öğretmenle bunu tartışmalıdır. Öğretmen adayı raporunu hazırlarken aşağıdaki tabloda yer alan sorulara cevap aramalıdır.

GÖZLEM FORMU-4 Dersin Yönetimi ve Sınıf Kontrolü (Gözlem sırasında dikkat edilecek noktalar)

Öğretmen adayı:	Tarih: .....
Sınıf:	
Ders:	
Öğretmen:	
Öğrenci sayısı:	
Dersi planlama: Öğretmen derse hazırlıklı mı giriyor? Öğretmen, dersini planlamak veya ona hazırlanmak için dersten önce neler yapmıştır?	
Başlangıç: Derse nasıl başlamıştır? Öğrencilerin hazırlığını denetliyor mu?	
Dersin amaçları: Size göre öğretmen bu derste, öğrencilerin neleri öğrenmesini sağlamaya çalışmaktadır?	
Öğretme-öğrenme yaklaşımı: Öğretmen dersini nasıl organize etmekte ve dersi nasıl geliştirmektedir?	
Öğretim yöntemleri: Derste öğrencilerin katıldıkları birbirinden farklı etkinlik tipleri nelerdir? Öğretmen, dersin her aşamasını nasıl bir düzenleme ile gerçekleştirmektedir?	
İletişim: Öğretmenin sınıftaki ses tonuna dikkat ediniz; öğretmen yönerge veya açıklamaları sunarken ve soru sorarken ses tonundan nasıl yararlanmaktadır? Öğretmen, sınıftan kendisine ulaşan dönütleri nasıl kullanmaktadır?	
Etkinlikler arasındaki geçişler: Öğretmen, derste bir etkinlikten diğerine geçişi nasıl sağlamaktadır?	
Öğrencilerin yönetimi: Sınıftaki düzen belirli bir plân dahilinde mi ilerliyor? Öğretmen, öğrencilerin davranışlarını nasıl yönetmektedir? Sınıfta dolaşılıyor mu, yoksa oturarak mı ders anlatıyor? Hangisi daha etkili oluyor? Öğretmen kendi kontrolü dışında bir olay meydana geldiğinde nasıl tavır koyuyor? İstenmedik durumların olmaması için neler yapmaktadır? Öğretmen öğrencilere isimleriyle mi hitap ediyor? Kurallarını açıkça söylüyor mu? Bunlara öğrenciler nasıl karşılık veriyorlar? Sınıfı nasıl güdülemektedir? Bireysel çalışmalar veya grup çalışmalarından nasıl yararlanmaktadır? Övgü ve yaptırımları nasıl kullanmaktadır? Gerektiğinde uygun cezalar veriliyor mu? Bunun öğrenciler üzerindeki etkisi nedir? Öğretmen, potansiyel rahatsızlık kaynaklarıyla ilgili olarak ne yapmaktadır? Ses tonunu değiştirme, öğrenciye bakma, onun etrafında dolaşma, jest ve mimiklerle iletişimde bulunma gibi araçlardan nasıl yararlanmaktadır?	
Dersi bitirme: Öğretmen dersi nasıl bitirmektedir? Dersi toplama, derste öğrenilenleri özetleme yapıyor mu? Derste olup bitenleri gözden geçiriyor, ileriye yönelik olarak bir şeylerden söz ediyor mu? Dersi bitirmesi ve sınıfı boşaltması ne kadar zaman alıyor?	

Öğrenci çalışmalarını değerlendirme: Öğretmen, öğrencilerin çalışmalarını ve dersteki ilerlemelerini değerlendirmek için ne yapıyor?

7-Ders kitaplarından yararlanma, çalışma yaprakları ve diğer materyallerin hazırlanması

Öğrenciler ders kitabını, bu kitap hakkında çok az bir bilgi ile kullanmakta olabilirler. Ders kitabında anlatılan bir konuyu anlayabilmeleri için öğrencilere bu kitabı nasıl kullanmaları gerektiği öğretilmelidir. Öğrencilere uygun şekilde yardım edilirse onlar kendilerine böyle bir güç sağlayabilecek çalışma becerilerini ve stratejileri öğrenebilirler. Verilecek görevleri yerine getirebilmeleri için öğrencilerin ders kitabındaki metin, grafik, tablo, akış diyagramı, harita vb.ni anlayabilmeleri gerekir. Aksi halde bu görevleri yerine getiremezler.

Öğretmen adayı aşağıda bir örneği verilen forma benzer bir çalışma stratejisini uygulayabileceği bir metin veya kısım belirler. Metinlerin, dersin olabildiğince değişik bölümleriyle ilgili kısımlardan seçilmesi ve aynı zamanda, derste yapılmakta olan çalışmalarla ilgili olması sağlar.

Ders kitaplarından yararlanma ile ilgili bir örnek

<i>Çalışma stratejisi</i>	<i>Öğretmenin yaptığı</i>	<i>Öğrencinin yaptığı</i>	<i>Takip İşlemi</i>
1. Edinilecek bilgiyi belirleme(Hangi soruya cevap aranacak?)	*Ders kitabından bir metin seçilmesi veya bu amaçla bir metin yazılması *Öğrencilerin metinde neyi bulmaya çalışacaklarının belirtilmesi, örneğin, bir yapının kısımları ve bunların işlevleri, tarihi bir olaydaki eylemlerin sırası *Öğrencilere, metnin ve yapacakları işi gösteren yönergenin verilmesi	Aranan bilgiyi bulmak için metnin taranması, bulunanlar tartışılarak görüş birliği sağlanmaya çalışılması, bilginin ne olduğunun belirlenmesi	Sonuçları gruplar arasında paylaşma ve öğretmen ile tartışma
2. Metin halinde sunulan bilgiyi tablo halinde özetleme	*Özetlenecek bilginin aranıp bulunacağı metnin seçilmesi veya yazılması. * Bilgiyi özetleyecek tablonun tasarlanması ve öğrencilere yardım için bu tablonun bazı başlıklarının yazılması *Metnin kopyası ile birlikte, hazırlanan tablo örneği ve öğrencilerin yapacakları işleri gösteren yönergenin öğrencilere verilmesi	Metnin okunarak bilginin bulunması, bu bilgiden yararlanarak tablonun tamamlanması	Sonuçları gruplar arasında paylaşma ve öğretmen ile tartışma. Tablodaki başlıklar ve kapsamaları üzerinde anlaşma
3. Bilgiyi şema veya şekille özetleme	*Yapılacak çalışmayla ilgili bir metin ile şekil veya şemanın seçilmesi. *şekil veya şemadaki yazıların bir kısmının veya tümünün silinip çıkarılması *Öğrencilere, metin, şekil veya şema ve	Şema veya şekilde gerekli adlandırmaları yapmak için metnin kullanılması	Doğru ad verme konusunda gruplar öğretmenle anlaşır.

	yönergenin verilmesi		
4. Metin halinde verilen bilgiyi akış şeması halinde özetleme	*Bir işlem yolunu veya süreci içeren bir metnin seçilmesi veya yazılması. *Akış şemasının hazırlanıp bazı kısımlarının doldurulması. İlgili kısımda neyin bulunacağı konusunda, metinde yeterli bilgi verilmiş olan kısımların boş bırakılması *Öğrencilere, metnin, akış şemasının ve neler yapılacağını açıklayan yönergenin verilmesi	Akış şemasını görmeden metin üzerinde yapılan çalışma ile, basamaklarda söz edilen yerleri, basamak sayısını ve basamakların adlarını belirleme, metni kullanarak akış şemasını tamamlama	Sonuçlar gruplar arasında paylaşılır, en uygun sunuş şekli üzerinde anlaşmak için öğretmen ile tartışılır
5. Verilen bilgileri sıralama veya düzene koyma	*Bir dizi bilgi içeren bir metnin seçilmesi *Metinde, bilgi dizisindeki her basamağın anlatıldığı kısmın yeniden yazılması ve bu kısımların birbirinden ayrılması *Öğrencilere, metnin kısımlarının ve ne yapacaklarını belirten yönergenin verilmesi	Her grupta bütün basamakları (bölüm) içeren tam birer takım vardır. Gruplar da bunlar doğru sırasına konur.	Son şekil tartışılır ve en iyi sıra üzerinde anlaşılır
6. Metnin verilen kısmını tamamlayarak bütünlük sağlama	*Bir metnin seçilmesi *Seçilen metnin, anlaşılmasındaki güçlük ve öğrencilerin yetenekleri göz önünde tutularak, her 5'inci, 7'inci, 9'uncu veya 12'inci sözcüğün çıkarılması suretiyle yeniden yazılması *Öğrencilere, hazırlanan metnin ve ne yapılacağını belirten yönergenin verilmesi	Öğrenciler parçayı okurlar, boşluklara uyabilecek sözcükleri düşünür ve tartışır, anlaşma sağlanınca bunlarla metni tamamlarlar	Öğretmen metindeki yerler için önerilen kelimeleri sınıfla birlikte gözden geçirir

Öğretmen adayı, öğrencilere verilecek görevleri değerlendirip özellikle öğrencilere zor gelen kısımları not almalıdır. Bu görevi geliştirmek için ne gibi değişiklikler gerektiğine dair önerileri yazar ve raporunu 7.hafta ilgili öğretim elemanına teslim eder.

Çalışma Yaprakları ve Öteki Materyallerin Hazırlanması

Bu etkinliğin amacı öğretmen adayının yapacağı ders anlatım çalışmalarını çekici hale getirecek bir faaliyeti denemesidir. Adına bazen işlem yaprakları, alıştırma yaprakları veya çalışma kâğıtları da denen çalışma yaprakları, belli bir konu veya özel bir öğrenci grubu için kullanılmakta olabilir. Çalışma yapraklarında şunların bulunması gerekir: Konuya ilişkin bilgi, Bu bilgilerden yararlanarak yapılacak görevler.

Çalışma yaprakları, öğrencilerin çok az bir öğretmen yardımı ile kullanabileceği nitelikte olmalıdır. Öğretmen adayının bu ders kapsamında dersinde, farklı öğrenci grupları ile

kullanılmak üzere, değişik konularla ilgili iki ya da üç çalışma yaprağı hazırlaması gerekmektedir. Çalışma yaprağı hazırlarken atılacak adımların başlıcaları şunlardır:

- Çalışma yaprağından yararlanılarak öğretilecek davranışın belirlenmesi.
- Davranışı öğrenmek için öğrencinin yapması gereken çalışmaların belirlenmesi.
- Bireysel, eşli ve grupla çalışmaların hangisinden yararlanılacağına karar verilmesi.
- Çeşitli etkinliklerden yararlanılmış, öğrencilerin hazır oluş düzeylerine uygunluk sağlanmış, bütün öğrencilerin yapacağı ortak ve sadece çalışmasını erken bitirenlerin yapacağı ek etkinliklere yer verilmiş olup olmadığının denetlenmesi; bunlara uygunluğun sağlanması.
- Çalışma yaprağı tasarımının kâğıt üzerine aktarılması ve yeterli sayıda çoğaltılması.
- Hazırlanan çalışma yaprağının bir sınıfta denenmesi; öğrencilerin deneme sırasındaki davranışlarının, sordukları soruların, çektikleri güçlüklerin not alınması.
- Deneme sonuçlarının değerlendirilmesi; örneğin,
  - Çalışmalar öğrencilere ilginç geldi mi?
  - Çalışmada izlenen sıra uygun muydu?
  - Çalışmanın uzunluğu iyi miydi?
  - Öğrencilerden neler istendiği açık mıydı?
- Yukarıdaki gibi sorulara cevap aranması; çalışma yaprağında bu cevapların gerekli olduğunu gösterdiği değişikliklerin yapılması.

Çalışma yaprağı hazırlama ile ilgili öneriler

Yazılar

- Çalışma yaprağını kullanacak olan öğrencilerin düzeylerine uygun sözcük ve cümlelerden yararlanınız.
- Cümlelerinizi kısa tutunuz.
- Öğrencilerin öğrenmelerini istediğiniz *yeni sözcüklerin* altını çiziniz.

Yönergeler

- Yönergeleri, kullanılış sırasına göre veriniz.
- Bir defada, sadece bir yönerge veriniz.
- *Soruların* veya *yapılacak işlemlerin* kolayca görülebilmesini sağlayınız. Sorularla ilgili cevapların çalışma yapraklarının üzerine mi, yoksa defterlere mi yazılacağını açıkça belirtiniz.
- Önemli noktaların altını çizerek göze çarpmasını sağlayınız.

Çizelge, grafik ve diğer gösterimler

- Gösterimlerin basit olmasını sağlayınız.
- Gösterime bir başlık yazınız ve kısımlarını açık bir biçimde adlandırınız.
- Olanak varsa renkten yararlanınız.

Sayfa düzeni

- Okumayı kolaylaştıracak şekilde başlıklar kullanınız.
- Birden fazla başlık varsa veya birden çok sayfa kullanılmışsa bunları numaralayınız.
- Çalışma yaprağını hazırlamaya başlamadan önce bir sayfa düzeni tasarlayınız.
- Yapraktaki bölümlerin açık bir şekilde görülmesini sağlayınız.
- Mümkünse bilgisayardan yararlanınız.
- Vurgulama ve etkiyi artırma amacıyla değişik yazı karakterlerinden yararlanınız.
- Çalışma yaprağına *ekici bir görünüm* kazandırınız; onu, *okunmak istenecek* bir hale getiriniz.

n deneme

- Çalışma yaprağınıza son şeklini vermeden önce onu, bir veya iki ğrenci üzerinde deneyiniz. Yaprakta anlaşılmayan yerler varsa onlar size bu yerleri göstereceklerdir.

8-Grup çalışmaları

Adına bazen küme çalışması da denen grup çalışması, aşağıdaki amaçlar için uygun bir yöntemdir:

- Öğrencileri, işbirliği yapmaya ve önderliğe özendirmek.
- Öğrencileri, birbiriyle düşünce ve görüş alışverişine özendirmek.
- Öğrencileri, birbirinden öğrenmeye ve birbirine yardım etmeye özendirmek.
- Öğrencilere, hazır oluş düzeylerine uygun olarak hazırlanmış öğretim - öğrenme etkinliklerine katılma fırsatı vermek

Bu amaçlara ulaşmak kolay değildir. Gruplar halindeki öğrencilerin birbirleriyle uyum içinde çalışmalarını sağlayabilecek bir öğretim - öğrenme durumu hazırlayabilmek için dikkatli bir planlama yapmak gerekir. Problem çözme, inceleme - araştırma, sınıfa sunulmak üzere bir çalışma yapma, oyunlar ve benzetimler, proje çalışmaları ve deneyler gibi çeşitli çalışmalar grup çalışması şeklinde düzenlenebilir.

Öğretmen adayı grup çalışmasından yararlanacak şekilde bir ders plan yapmalı ve dersten önce, grup çalışmasıyla ulaşılabilecek amaçları düşünmelidir. Bu amaçlardan bazıları şunlardır:

- İşbirliği, hoşgörü, birbirinden öğrenme gibi sosyal becerileri geliştirme,
- Gruplara, bu gruplarda bulunan öğrencilerin hazır oluş düzeylerine uygun olarak hazırlanmış öğretim - öğrenme etkinliklerine katılma fırsatı sağlama,
- Öğrenci gruplarını, değişik öğretim - öğrenme etkinliklerinde bulunmaya ve değişik düşünme biçimlerine yöneltme,
- Çeşitliliği artırma vb.

Öğretmen adayı grup çalışmasını, bu amaçlardan hangilerine ulaşmak için kullanmayı düşünüyor ise grupların oluşturulma şeklini ve gruplarda yapılacak çalışmaları ona göre planlamalıdır Bunun için şu sorulara cevaplar aranır:

- Gruplar kaç kişilik olacak ve nasıl oluşturulacaktır? Buna kim karar verecektir; siz mi, yoksa öğrenciler mi?
- Gruplar, yine son olarak yapılan grup çalışmasındaki üyelerden mi oluşacaktır?
- Gruplar, hazır oluş düzeylerine göre mi, ilgiye göre mi, davranışa göre mi, yoksa arkadaşlık ilişkilerine göre mi oluşturulacaktır?
- Grup çalışmalarını kolaylaştırmak için sınıftaki masa, sandalye, sıra gibi donatımın yerleri değiştirilecek midir?

- Derse olumlu bir başlangıç sağlamak için, derste yapılacak çalışmaları sunma, öğrencileri öğrenmeye güdüleme ve gerekli yönlendirmeleri yapma sırasında nelere dikkat edilecektir?

Nasıl bir giriş yapılması planlanmalıdır.

- Derste her grubun, kendine uygun düzeyde bir çalışma yapmakta olması nasıl sağlanacaktır?
- Dersteki çalışmalarını erken bitiren gruplar olursa bunlar için ek çalışmalar hazırlanacak mıdır?
- Sınıftaki bütün öğrencileri bir araya getirerek deneyimlerin paylaşılmasını, iyi giden ve gitmeyen çalışmalar üzerindeki görüşlerin ortaya konmasını, grupların elde ettikleri ilginç sonuçların sınıfın tümüne sunulmasını, beklenen düzeyde öğrenme sağlanıp sağlanmadığının ortaya konmasını ve gelecek için beklentilerin ifade edilmesini sağlayacak nitelikte bir bitiriş için neler yapılacaktır?

Dersin nasıl bitirileceği planlanmalıdır.

Öğretmen adayı planlanan dersi gerçekleştirmek için uygulama öğretmeninden veya öğretmen adayı olan bir arkadaşından dersini gözlemesini ve gözlemlerini, kendisine dönüt sağlamak üzere bir forma kaydetmesini rica edebilir.

9-Soru sorma alıştırmaları, test hazırlama, puanlama ve analiz

9.1.Soru sormayı gözleme

Bu etkinliğin amacı soru – cevap yönteminin hangi sıklıkta uygulandığı, öğrenciler üzerindeki etkisinin ne olduğu ve yöntemin amacına ulaşmış ulaşmadığı konusunda gözlem yapmaktır. Etkinliği gerçekleştirmek için öğretmen adayı, uygulama öğretmeninden yöntemi uygulayacağı bir derse kendisinin katılmasına istemelidir. Ders girmeden önce sınıf plânı hazırlanmalı ve sorulacak sorular da temin edilmelidir. Ders esnasında öğretmenin soruyu sorduktan sonra cevap vermek isteyen öğrencileri tesadüfen mi, numara sırasına göre mi, oturma sırasına göre mi, parmak kaldırana göre mi seçtiğine dikkat edilmelidir.

Gözlem yapılırken şu noktalar göz önünde bulundurulmalıdır: Soruları öğretmenin kendisi mi hazırladı? Sorular açık ve anlaşılabilir midir? Öğrenci seviyesine uygun mudur? Yoruma açık sorular mı, yoksa çoktan seçmeli sorular mı sorulmaktadır? Öğrenci hangisine daha rahat cevap vermektedir? Öğrencilere cevapları düşünmeleri için yeterince süre tanınmakta mıdır? Bir soruya cevap verilemediğinde ipuçları verilmekte midir? Böyle bir uygulama işe yaramakta mıdır? Öğretmen kendi doğrularını dayatıyor mu? Ödüllendirme yapılıyor mu (sözlü notu vermek gibi)? Öğrencilerin cevap vermeleri için öğretmen onları jest ve mimiklerle cesaretlendiriyor mu? Hangi tür sorular (bilgi, yorum) daha fazla cevaplandırılmaktadır?

Gözlem yapılırken önceden hazırlanacak aşağıdaki gibi bir gözlem formu öğretmen adayına yardımcı olabilir.

Sınıf:	Tarih:										
Öğrenci sayısı:											
Dersin adı:											
Konu:											
Soru	Öğrencilerin cevapları				Öğretmenin tepkisi						
	Doğru	Eksik	Yanlış	Cevapsız	Tepki yok	Över	Azarlar	Açıklayıcı yeni bir soru sorar	İpucu verir	Başka öğrenciye sorar	
1-											
2-											
3-											

Ayrıca bu etkinlikte öğretmen adayı uygulama öğretmenine, sınıfta yürütülmekte olan çalışmaların bir bölümünü seçerek bu bölümde sorulabilecek sorular ve öğretim sırasında bu sorulardan yararlanma konusunda bir çalışma yapmak istediğini anlatır. Öğretmen, sınıftaki çalışmaların bu amaçla hangi bölümünü seçebileceği konusu görüşülüp hazırlanacak soruların

denenebileceği zaman belirlenir. Dersin, öğretmenle belirlenen bölümü incelenerek sorular hazırlanır. Gerekli görüldüğünde, sorular ilgili öğretim elemanı veya uygulama öğretmeni ile gözden geçirilir.

Dersin bir bölümünün hazırlanan sorulardan yararlanılarak işlenmesi ile ilgili plan sınıfta uygulanırken, imkân varsa uygulama öğretmeninden de yardım isteyebilirsiniz.

Uygulama sırasında öğrencilere cevap için yeterince süre tanınması, yanlış cevapların düzeltilmesi, eksiklerin tamamlanabilmesi için ipucu verilmesi, söz isteme konusunda öğrencilerin cesaretlendirilmesi, ödüllendirme gibi yollara başvurulması önemlidir.

9.2. Test hazırlama, puanlama ve analiz

Bu çalışma için öğretmen adayı alanıyla ilgili bir dersin son olarak işlenen ünitesi veya sondan birkaç üniteyi kapsayan bölümü ile ilgili bir test planı hazırlar. Dersin bu bölümü ile ilgili bir tablo yapılır. Tablodaki her bölümden kaç tane veya kaç puanlık soru sorulacağı belirtilir. Testte kullanılacak test maddesi (soru) çeşitlerine ve birden fazla çeşit kullanılacaksa bunların her birinden testte kaçar madde bulunacağına karar verilir. Soruların cevaplarına değişik puanlar verilmesi düşünülüyorsa, bir puanlama anahtarı hazırlanır. Bu kapsamda bir test hazırlanarak sınıfta uygulanıp; sonuçları analiz edilir. Hazırlanacak testin, bir yandan derste kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve süreçleri, öte yandan da bunların öğrenilmesini sağlamak için derste birer araç olarak kullanılan konu veya etkinlikleri, dersteki ağırlıklarına uyumlu biçimde yoklaması gerektiği unutulmamalıdır (Buna kapsam geçerliği denir).

Öğretmen adayı testteki sorulara verilen cevapları puanlayarak bu puanlar üzerinde test analizi yapar, yığılma (merkezi eğilim), değişkenlik (varyans) ölçülerini hesaplar ve test puanlarının güvenilirlik ve geçerliğini tahmin etmeye çalışır. Testteki maddeler (sorular) seçmeli tipte ise, bunlara verilen cevaplar üzerinde madde analizi yapılır; maddelerin güçlüğü, ayırıcılığı tahmin etmeye çalışılır, maddelerin daha nitelikli hale getirilmesi için çeldiricilerinin işlerliği gözden geçirilir.

Yapılan uygulamadan sonra test ile ilgili değerlendirmeler yapılırken şu sorulara cevap aranır:

- Sınıftaki öğrencilerin öğrenme düzeyleri ile ilgili bilgilere göre, beklenenden daha az veya daha fazla öğrencinin doğru cevap vermiş olduğu maddeler var mı? Bu maddeler, başka açılardan nitelikli (kusuru olmayan) maddeler mi?
- Sınıftaki öğrencilerin öğrenme düzeyleri ile ilgili bilgilere ve testten aldıkları puanlara göre, iyi öğrenen öğrencileri diğerlerinden ayırmayan veya beklenenin tersine bir ayırım yapar

görünen maddeler var mı? Bunların beklenen yönde ayırıcı olması ve ayırma güçlerinin artırılması için neler yapılabilir?

- Dersin ele alınan bölümünde hedefler doğrultusunda beklenen ölçüde bir ilerleme sağlanabilmiş midir?
- Testte sadece bir ünite ele alınmışsa bu ünitenin hangi bölümlerinde, birden fazla ünite ele alınmışsa bu ünitelerin hangilerinde öğrenme düzeyi en yüksek ve en düşük olmuştur?
- Testte kapsanan konular, beceriler ve süreçlerle ilgili yanlış anlamalar ve öğrenme eksikleri nerelerde toplanmaktadır?

Ayrıca öğretmenin uyguladığı yazılı ve sözlü sınav sistemi hakkında bilgiler derlenmelidir: Kaç yazılı ve sözlü sınav yapılmaktadır? Sınavlar nasıl duyuruluyor? Soru sayısı ve tipleri ile sınavın değerlendirme şekli nasıldır? Sonuç öğrencilere nasıl duyuruluyor ve dönüt veriliyor mu?

10- Öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi

Öğretmen adayı uygulama öğretmeni ile görüşerek, her hafta öğrenci çalışmalarını değerlendirmek için ne kadar zaman harcadığını öğrenir. Öğretmene şöyle sorular sorulabilir: Yazılı çalışmalardan ne kadarını inceliyor ve bunlardan ne kadarına not veriyorsunuz? Bazı çalışmaları, diğerlerine göre daha titizlikle incelemeniz gerekiyor mu? Okulda nasıl bir not (değerlendirme) ölçeği kullanılıyor? Hangi durumlarda en yüksek, orta veya en düşük notun verileceğini gösteren ölçütler nelerdir? Bu gibi soruların cevapları öğrenildikten sonra, not defterine veya öğrenci dosyalarına bakarak öğrenci başarısı ile ilgili ne gibi kayıtlar tutulduğu gözlemlenir. Öğretmen, bazı öğrencilerin belirli bir çalışmasını birlikte incelemek ve bunlara birlikte not vermek için izin alınır. Bunlar, öğretmenin daha önce yaptığı sınavdaki sorulara verilen cevaplar veya daha önce yaptırdığı bir ödevin sonuçları olabilir.

İncelenerek not verilecek çalışmanın, sınıfta öğrenilmekte olan konuyla ilişkili olması gerektiği unutulmamalıdır. Öğretmenle çalışırken, öğrencinin bilgi edinme düzeyini, bir uygulamanın anlaşılma derecesini, öğrencinin çalışmadaki düzenliliğini, yazım kurallarına uyma derecesini, sunustaki becerisini gösteren kanıtlara not verirken yararlandığı ölçütler üzerinde durulur.

Bir çalışmaya not verileceği zaman, incelemeye başlamadan önce, çalışmanın hangi yönlerine, kaç puan verileceğine karar verilmelidir. Verilecek puanlar, çalışmada görülmesi beklenen mükemmellik derecesine (ölçüt alınan düzeye) göre belirlenmiş olmalı; diğer öğrencilerin ürünlerine göre ne durumda olduğuna dayalı olmamalıdır.

Bir öğrencinin ürününü, diğer öğrencilerin ürünleriyle subjektif bir biçimde karşılaştırmaktan kaçınılmalıdır.

Öğretmen adayı öğretmenle görüşerek, öğrencilerin çalışmalarından başka bir örnek alır. Bunlar, yine öğrencilerin sınav kâğıtları veya ödevleri olabilir. Bu çalışmaların önce bir fotokopisi alınır. Bunların üzerine, ilgili öğrenciyi destekleyici ve ona yol gösterici notlar düşülür. Bu notlarda öyle titiz davranılmalıdır ki öğrenci, notları okuduktan sonra, aynı konuda daha iyi ürünler ortaya koyabilsin. Öğrencilerin çalışmaları çabucak incelenip değerlendirilmelidir. Öğretmenin de görüşünü alarak sonuçları öğrencilere, konu ile ilgileri devam ediyorken, sıcağı sıcağına ulaştırılmalıdır.

Öğretmenle görüşerek sınıfta öğrencilere, üstün nitelikli ürün veren öğrencilerin adlarını anarak olumlu dönütler verilebilir. Çalışmada hedef alınan düzeye ne derecede yaklaşmış olduğu, bütün öğrencilerin başarılı olduğu noktalar, yaygın olan yanlış anlamalar gibi sınıftaki bütün öğrencileri ilgilendiren noktalar açıklanır. Özellikle üstün nitelikli çalışmalardan örnekler

verilir; kötü örnekler üzerinde durulmaz. Gerekli düzeyde bir gelişme sağlayabilmeleri için özel dikkat gerektiren öğrencilerle, bireysel olarak daha sonra görüşülmesi uygun olur. Öğrencilerin kendilerine güvenlerinin, çalışmalarına ilişkin tepkilerden etkilenebileceği; sürekli olumsuz eleştirilerle karşı karşıya kalmanın veya sürekli düşük notlar almanın, öğrencinin ilgisini ve çabasını tehlikeye sokabileceği unutulmamalıdır.

İlave etkinlik

Öğrencilerin çalışmalarına verilen notların, öğretmenden öğretmene değişip değişmediğinin incelenmesi ilginç bir çalışma olacaktır. Olanak varsa, bir veya iki öğrencinin çalışmalarının fotokopilerini alınız ve öğretmen aday arkadaşlarınızdan bunları birbirinden bağımsız olarak dikkatle incelemelerini ve notla değerlendirmelerini isteyiniz.

Sonuçlara bakarak aşağıdaki soruları cevaplamaya çalışınız: -Aynı çalışmaya (ürüne) verilen notlarda nasıl bir değişme görülüyor? Niçin? -Not verenlerden her biri, değerlendirdiği çalışmada (üründe) neleri görmek istiyor? -Not verenlerden her biri, değerlendirdiği çalışmaya (ürüne) hangi notları düşmüştü?

Hangi nitelikteki bir çalışmaya (ürüne), hangi notun verileceğini göstermek üzere seviyeler belirleyerek bir not verme (değerlendirme) ölçeği üzerinde görüş birliği sağlayınız. Daha önce not verdiğiniz çalışmalara, üzerinde anlaşma sağladığınız bu not verme ölçeğini kullanarak bir daha not veriniz. Bu son değerlendirmede, farklı kişilerin aynı çalışmaya verdikleri notlar arasındaki fark(lar) ortadan kalktı mı? Öğrencilere genellikle, klasik yazılı sınavlardaki gibi açık uçlu sorular sorulduğunu, onların bu soruların cevaplarını düşünerek bulduklarını ve kendilerine göre düzenleyerek yazdıklarını hatırlayınız. Şimdi siz, böyle sorularla ilgili cevapların incelenmesi, puanlanması ve sonucun notla ifade edilmesi şeklindeki bir işlemin ne derecede güvenilir yani objektif, kişiden kişiye değişmez bir işlem olduğunu düşünüyorsunuz?

11- Okulun yönetimi, imkânları ve sorunları

Bu etkinlikle öğretmen adayı şu konularda bilgi sahibi olacaktır:

- 1-Okul müdürünün ve müdür yardımcılarının görevleri ve sorumlulukları,
- 2-Okuldaki öğretmen ve memur sayısı, yeterli olup olmadığı,
- 3-Okulun derslik, kütüphane, laboratuvar, atölye, spor salonu, bahçe, kantin vs. imkân ve ihtiyaçları
- 4-Bilgisayar, slayt makinesi, kamera, fotoğraf makinesi, tepegöz, laboratuvar malzemeleri, fotokopi makinesi, harita, TV ve video, maketler, kesitler, resim, poster, tablo gibi araç-gereç bakımından durumu.

Araç - gereçler ve yazılı kaynaklar ile ilgili olarak toplanması gereken bilgiler

Kitaplar

- Sınıftaki değişik derslerde kullanılan ders kitaplarının adları
- Yukarda sözü edilen ders kitapları ile ilgili sizin değerlendirmeleriniz
- Öğretmenin kullanımına verilmiş olan başvurma kitapları
- Okul kitaplığında bulunan, sınıfın düzeyine uygun kaynak kitaplar
- Öğrenciler tarafından kullanılmakta olan başka kitaplar
- Öğretmen tarafından hazırlanmış olan çalışma yaprakları ve diğer kaynaklar
- Öğrencilerin kendi araç gereçlerini hazırlamada yararlanabilecekleri **grafik materyal üretme** araç gereç ve olanakları
- Neler var, bunlar nerede duruyor; bunları kimler kullanıyor, siz bunları görebilir misiniz?
- Bilgisayar ve kelime işlem (elektronik dizgi) olanakları neler?
- Fotokopi makinesi ve diğer kopya alma araçlarından neler var?

Görsel araç ve gereçler

- Tepegöz, saydamlar (asetat), saydam üzerine yazı yazmak için özel kalemler
- Video göstericisi, video filmleri (kaset)

Öğrencilerin sınıfta kullanabilecekleri **bilgisayarlar ve bilgisayar yazılımları**

Diğer malzemeler

- Haritalar, fen deney araç gereçleri, modeller, şemalar, slaytlar vb. neler var?
- Bunları kim kullanıyor?
- Bunlar nerede saklanıyor?

- Siz bunları nasıl kullanabilirsiniz?

12-13- Ders anlatımı

Her öğretmen adayı, şimdiye kadar yapılan etkinliklerin tamamını kapsayacak şekilde en az iki ders saati ders anlatmalıdır. Bunun için uygulama öğretmeni ile önceden anlaşarak ders anlatılacak sınıf ve konu belirlenir. Plânlama, kaynak araştırması, ders plânının hazırlanması, araç - gereç temini, konu ile ilgili değerlendirme sorularının hazırlanması gibi süreçler tamamlanarak ders anlatımı gerçekleştirilir. Daha sonra ders ile ilgili düşünceler, yapılanlar ve yapılamayanlar, öğretmenin tavsiye ve eleştirileri gibi hususlar bir rapor haline getirilerek öğretim elemanına sunulur.

C- Okul Deneyimi Dersinin Değerlendirilmesi

Okul Deneyimi dersi için retmen adaylarının ara sınav notları okuldaki uygulama retmeni tarafından aşağıdaki ltler esas alınarak verilir:

- 1-retmen adayının derslere devamı ve etkinlikleri yerine getirmesi,
- 2-retmen adayının retmenlik mesleğine uygun tutum ve davranışları,
- 3-retmen adayının uygulama okulundaki görevliler ve rencilerle olan münasebetleri.

Okul Deneyimi dersi için yarıyıl sonu sınav notları, uygulama üretim elemanı tarafından retmen adaylarının hazırladıkları dosyalar dikkate alınarak verilir.

EK-1: Okul Deneyimi Gözlem Formu

AMASYA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ

..... ÖĞRETMENLİĞİ

Okul Deneyimi Gözlem Formu

20..-20.. Öğretim yılı .....dönemi

Öğretmen Adayının Adı Soyadı:

Numarası:

Uygulama Okulu:

Uygulama Öğretmeni:

Öğretim Elemanı:

Tarih	Sınıf	Yapılan çalışmanın adı	Uygulama öğretmeninin imzası

Okul Müdürü
Adı Soyadı

İmza-Mühür

EK-2: Okul Deneyimi Dersi Not Çizelgesi

AMASYA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ

..... ÖĞRETMENLİĞİ

Okul Deneyimi Dersi Not Çizelgesi

20..-20.. Öğretim yılı .....dönemi

Uygulama Okulu:

Uygulama Öğretmeni:

Sıra no	Öğretmen adayının numarası	Öğretmen adayının adı soyadı	Arasınav notu

Uygulama öğretmenin
İmzası

Okul Müdürü
Adı Soyadı

İmza-Mühür

Tarih: .../.../.....

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ

Dersin Tanımı ve Kapsamı

Öğretmenlik Uygulaması dersi, uygulama okulunun ders öğretmenleri ile sorumlu öğretim elemanlarının ortak gözetiminde yürütülen bir ders olarak düzenlenir. Dersin uygulama kısmı uygulama okulunda ve teorik kısmı Fakültede işlenir. Öğretmenlik uygulaması boyunca öğretmen adayı sınıfı değişik çalışmalarda gözleyebilecek, değişik sınıflarda öğretmenlik yapabilecek ve öğretmen olmanın ne demek olduğunu daha iyi anlayacaktır.

Uygulama öğretmeni, öğretmen adayını belli bir programa göre baştan sona gözlemeli; ancak bu, her dersin gözlenmesi şeklinde olmamalıdır. Öğretmen, izlediği dersle ilgili gözlemlerini gözlem formuna işlemeli ve dersin tamamını, dersten sonra öğretmen adayıyla gözden geçirmelidir. Öğretmen adayı da, öğretmenle görüşmelerinde üzerinde durulan noktaları, bunlarla ilgili önerileri dikkatle not almalı; bu öneriler üzerinde düşünmeli; çalışmalarında, bunları da dikkate alarak devam etmelidir.

Uygulama öğretmeni, öğretmen adayına rehberlik edecektir ancak, her dersle ilgili hazırlıkların yapılmasından, dersin planlanan şekilde gerçekleştirilmesinden ve dersten sonra yapılacak işlerin tamamlanmasından aday sorumludur. Öğretmenlik uygulamasında başka bir öğretmen adayı ile birlikte çalışıp yardımlaşmak başarıyı artırabilir.

Öğretmenlik Uygulaması dersi; ders izleme, uygulama öğretmeni nezaretinde ders anlatma, sınav sorusu hazırlama, sınav kağıdı okuma, nöbet tutma, idari işlemlerin gözlemlenmesi gibi bir öğretmenin çalışma alanına giren bütün faaliyetleri kapsar. Öğretmen adayları bir dönemdeki derslerin yaklaşık üçte birini gözlem yaparak geçirdikten sonra, uygulama öğretmenin uygun görmesi ile ders anlatmaya başlarlar. Öğretmenlik uygulaması fakültedeki dönem süresince devam eder. Bu sürenin sonunda öğretmen adayı bir uygulama dosyası hazırlayarak uygulama öğretim elemanına teslim eder.

Öğretmen adayları, öğretmenlik uygulaması dersine %80 oranında devam etmek zorundadır. Gerek teorik gerek uygulama dersine devam etme şartını yerine getirmeyen öğrenciler Öğretmenlik Uygulaması dersinden başarısız sayılırlar.

Öğretmen adayları, uygulama yaptıkları okullarda yürürlükte olan disiplin, kıyafet, amir-memur, öğretmen-öğrenci ilişkileri vb. gibi hususları düzenleyen kurallara uymak zorundadırlar.

Öğretmenlik Uygulaması dersinin değerlendirilmesi; öğretmen adayının, gözetimlerine verildiği öğretim elemanı ile uygulama öğretmeni tarafından yapılır. Uygulama öğretmeni, öğretmen adayını ders izleme, ders anlatma, sınav sorusu hazırlama, sınav kâğıdı okuma, nöbet tutma, idari işlemlerin gözlemlenmesi gibi uygulama süresince yapılan bütün çalışmalarını dikkate alarak değerlendirir ve bu değerlendirme sonucunda verilecek not adayın ara sınav notu yerine geçer. Değerlendirme yapılırken Ek-1'deki kriterlerin göz önünde bulundurulmasında yarar bulunmaktadır.

Uygulama öğretim elemanı her adayın en az bir deneme dersini izlemek zorundadır. Deneme dersinin değerlendirilmesi sırasında Ek-2'deki form dikkate alınır. Bu deneme dersi ile öğretmen adayının hazırladığı dosyanın incelenmesi sonucunda verilecek not adayın yarıyıl sonu notu olarak değerlendirilir.

Uygulama öğretmenleri danışmanlıklarına verilen öğretmen adaylarına ait not çizelgesi (Ek-3) ile devam formları (Ek-4) okul idaresine teslim ederler. Uygulama Okulu Müdürlüğü bu belgeleri Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı'na resmi yazı ile gönderirler.

Öğretmenlik Uygulaması tamamlandığında, öğretmen adayları aşağıdaki özellikleri kazanmış olmalıdırlar:

- Derslerin öğretim programları, çalışma şekilleri, ders kitapları, öğrenci dosyaları, not defterleri, ölçme ve değerlendirmeler de dâhil olmak üzere, eğitimin çalışma alanlarına giren yolları ile ilgili hedeflerini anlamış olma,

- Bir sınıftaki öğrencileri organize etme, kontrol altına alma, onlarla iletişim kurma ve onları aktif bir biçimde öğretme-öğrenme sürecine katmada deneyim kazanmış olma,

- Öğrencilere bilgi verme, beceri kazandırma ve onları öğrenmeye güdüleme amaçlarıyla yararlanabileceği teknikler geliştirmiş ve bunlardan etkili biçimde yararlanma gücü kazanmış olma,

- Okul toplumu ile bütünleşmiş ve öğretmenler ekibinin bir üyesi olarak çalışmış olma,

- Öğretmenlikteki yeterliğini değerlendirmiş; güçlü yönlerini geliştirmiş, zayıf yönlerini düzeltmiş olma,

- Kuramsal bilgi birikiminden uygulamada yararlanabilecek hale gelmiş olma.

Öğretmen adayı dosyaları

Okullardaki uygulama çalışmaları sırasında öğretmen adayları okullarda yaptığı bütün çalışmalarla ilgili kayıtları içeren bir dosya tutmalıdır. Dosyanın, istenmesi halinde, adayla birlikte çalışan uygulama öğretmene ve fakülte öğretim elemanına gösterilmek üzere hazır

bulundurulması gerekir. Öğretmen adayı okulda kendisiyle birlikte çalışan uygulama öğretmeninden başka bir öğretmenle de çalışma yapıyorsa o öğretmen de bu dosyayı görmek isteyebilir. Okullarda yapılan uygulama çalışmaları ile ilgili kayıtları ve bunlarla ilgili olarak öğretmen adayının kendi notlarını içeren dosya, adayın mesleki gelişmesinin bir kayıdır. Dosya, fakülte öğretim elemanı ile öğretmen adayı arasındaki düzenli görüşmeler sırasında bir başvuru dokümanı olarak kullanılabilir; öğretmen adayının okullardaki uygulama çalışmalarında sağladığı başarının değerlendirilmesinde de önemli bir kanıt olabilir.

Öğretmenlik dosyasında bulunması gereken belgeler:

1-Öğretmen adayının uygulama süresince eğitim ve öğretim hayatıyla ilgili gözlemleri, karşılaştığı sorunlar, bunları çözmek için neler yaptığının yer aldığı rapor.

2- Okulda her gün edinilen deneyimlerle ve öğretme becerileri ile ilgili olarak tutulan uygulama günlüğü,

3-Öğretmen adayının anlattığı derslerle ilgili olarak hazırladığı günlük plân (3 adet) ve öğretilen her dersin sonunda öğretmen adayının kendi dersini değerlendirdiği bir rapor,

4- Hazırlanan ya da kullanılan öğrenci çalışma yaprakları, yapılan sınavlar ve bunlarla ilgili değerlendirmeler ve faydalı diğer materyaller,

5- Öğretmen adayının katıldığı okul gezileri, çeşitli kuruluşlara yapılan ziyaretler, eğitsel kol çalışmaları, okulun düzenlediği özel eğitim programları gibi ders dışı etkinliklere ilişkin doküman,

6-Derse ait yıllık plân, zümre öğretmenler kurulu kararları,

7-Uygulama yapılan okulu tanıtıcı bilgiler (Tarihçe, fizikî yapı ve imkânlar, ders araç – gereç donanımı, dersane sayısı, öğrenci ve öğretmen kapasitesi)

EK-1: ÖĞRETMEN ADAYLARINDA BULUNMASI GEREKEN YETERLİKLER

1.0 ALAN BİLGİSİ

- 1.1 Alanına ilişkin temel bilgileri (kavram, olgu, ilke, genelleme, yasa, model, kuram vb.) ve bu bilgileri ele alma yollarını (işlem yolu, teknik, yöntem vb.) anlama
- 1.2 Gerekli oldukça, alanındaki bilgilerini daha üst düzeylere çıkarma
- 1.3 Konu alanı ile ilgili öğretim programları (müfredat) üzerinde bilgi sahibi olma

2.0 ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİNİ YÖNETME

- 2.1 Plan yapma ve ders hazırlığı
  - 2.1.1 Hedef davranışları açık bir şekilde ifade etme
  - 2.1.2 Sınıf çalışmalarını, ders programında ve ders planında öngörülen şekilde planlama
  - 2.1.3 Dersi, ilgili davranışsal hedeflere eriştirecek biçimde planlama
  - 2.1.4 Dersi, çeşitli öğretim-öğrenme etkinliklerinden yararlanacak şekilde planlama
  - 2.1.5 Uygun öğretim-öğrenme araç gereçlerini seçme veya hazırlama
  - 2.1.6 İyi düzenlenmiş ve bütünlüğe sahip ders planı hazırlama
  - 2.1.7 Öğrenmelerin sürekliliğini ve aşamalılığını sağlama (eldeki ünitelerden önce ve sonra öğrenilenleri uygun şekilde ilişkilendirme)
- 2.2 Öğretim yöntemlerinden yararlanma
  - 2.2.1 Öğrencilerin yaşlarına, önceki öğrenme düzeylerine ve yeteneklerine uygun yöntemlerden yararlanma
  - 2.2.2 Çeşitli öğretim yöntemlerinden yararlanma
  - 2.2.3 Sınıftaki bütün bireyler ve gruplarla etkileşim kurma
  - 2.2.4 Öğrenciler için gerçekçi ve onları, yapabileceklerinin en iyisini yapmaya sevk edebilecek derecede yüksek beklentiler belirleme
  - 2.2.5 Öğretim-öğrenme araç gereçlerini uygun ve etkili kullanma
  - 2.2.6 Elektronik araçlar ve bilgisayar yazılımları gibi bilişim teknolojilerinden yararlanma
- 2.3 İletişim kurma
  - 2.3.1 Açık olarak tanımlanmış ve kolayca anlaşılabilen yönergeler sunma ve bunları öğretim-öğrenme sürecinde uygun şekilde zamanlama
  - 2.3.2 Açık olarak tanımlanmış ve kolayca anlaşılabilen açıklamalar sunma ve bunları öğretim-öğrenme sürecinde uygun şekilde zamanlama

- 2.3.3 Zamanında ve etkili sorular sorma
- 2.3.4 Sesini etkili şekilde kullanma ve gerektiğinde değiştirme
- 2.3.5 Öğrencilerden gelen dönütlere (feedback) duyarlı olma ve bunlardan yararlanma
- 2.3.6 Dili, duruma uygun biçimde ve gereken somutluk-soyutluk düzeyinde kullanma
- 2.4 Sınıf yönetimi ve öğrencilerle ilişkiler
  - 2.4.1 Derslerini amaçlı ve düzenli bir biçimde sürdürme
  - 2.4.2 Derslerini zamanında ve etkili bir şekilde başlatma ve yine aynı şekilde bitirme
  - 2.4.3 Öğrencilere ve konuya uygun nitelikte bireysel öğretim, küçük grup ve sınıf öğretimi yöntemlerinden yararlanma
  - 2.4.4 Öğrencilerle ilişki ve etkili öğretim-öğrenme etkileşimi kurma
  - 2.4.5 Öğrencilerin dikkatini çekme, onları öğrenmeye güdüleme, onların ilgi ve güdülerini devam ettirme
  - 2.4.6 Ceza ve övgüyü uygun ve etkili kullanma
  - 2.4.7 Kesinti ve müdahaleler karşısında uygun önlemler alma
  - 2.4.8 Gerçekçi ve iyi hedefler belirleme; bunların gerçekleşme derecelerini objektif ve güvenilir bir biçimde değerlendirme; sonuçları kendini geliştirmede kullanma
  - 2.4.9 Sınıfta, öğrencilerin kendilerini ifade edebilmelerine imkan sağlayacak demokratik bir ortam oluşturma
- 2.5 Öğrencilerin öğrenmelerini değerlendirme ve kayıt tutma
  - 2.5.1 Öğrencilerin ürünlerini kısa zamanda puanlama ve sonuçları, öğrencinin nasıl gelişeceğine ilişkin dönütlere birlikte verme
  - 2.5.2 Öğrencinin ilerleyişini, ulusal normları, varsa uygun olan diğer ölçütleri kullanarak değerlendirme
  - 2.5.3 Yapılan etkinliklerin ve sağlanan gelişmenin kayıtlarını tutma

3.0 ÖĞRENCİ KİŞİLİK(REHBERLİK) HİZMETLERİ

- 3.1 Okul yönetimi ile ilgili ilke ve işlemleri bilme
- 3.2 Kendi grubundaki öğrencilerle güven verici ilişkiler kurma ve onların sağlıklı ve dengeli birer kişilik geliştirmelerinden sorumluluk duyma
- 3.3 Bireysel ihtiyaçlara ve grup ihtiyaçlarına duyarlı olma
- 3.4 Okuldaki öğrenci kişilik hizmetlerine (rehberlik çalışmaları ve ders dışı etkinlikler) katkıda bulunma

4.0 KİŞİSEL VE MESLEKİ ÖZELLİKLER

- 4.1 Zamana iyi kullanma
- 4.2 Danışma, önerilerden yararlanma
- 4.3 Diğer öğretmenlerle iş ilişkileri kurma
- 4.4 Diğer öğretmenlerle mesleğiyle ilgili bilgi alışverişinde bulunma
- 4.5 Toplantı, hizmet-içi eğitim, araç gereç hazırlama gibi okul etkinliklerine katılma
- 4.6 Öğrenci velileriyle iyi ilişkiler kurma
- 4.7 Okulun tümünü ilgilendiren etkinliklere katılma
- 4.8 Kendi performansı üzerinde düşünme ve gelişme için uygun girişimlerde bulunma
Mesleki davranış ve görünüm standartlarına uyma

EK-2: ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DENEME DERSİ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form öğrencilerin yaptıkları öğretmenlik uygulamasını çeşitli yönlerden değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Bu formu doldurulurken, öğrenciyi sol tarafta sıralanan özellikler bakımından yeterli buluyorsanız, karşısındaki “başarılı” hanesine bir (X) işareti koyunuz, eğer yetersiz buluyorsanız, karşısındaki başarısız hanesine bir (X) işareti koyunuz. Her bir başarılı özellik 2.5 puan olup öğretmen adayının başarı notu 100 üzerinden değerlendirilir.

Öğrencinin Adı, Soyadı	
Bölümü	
Derse Girdiği Tarih	
Uygulama Okulu	
Sınıf veya Şube	
Ders	
Konu	
Süre	

ÖĞRENCİDE ARANACAK ÖZELLİKLER	Değerlendirme Sonucu	
	Başarılı	Başarısız
A)ÖĞRETMENLİK MESLEK BİLGİSİ		
1)Derslerin giriş ve çıkış saatlerine uyabilmesi		
2)Derslere dönem boyunca düzenli bir şekilde devam edebilmesi		
3)Öğrencilere derse hazır gelmeleri için uyarıda bulunabilmesi		
4)Günlük ders planı yapabilmesi		
5)Derse anlamlı ve etkili bir giriş yapabilmesi		
6)Sınıfta uygun yerde durması ve ders anlatırken öğrenciye bakarak konuşması		
7)Sınıfa hakim olması ve derste disiplini sağlamaı		
8)Ses tonunu sınıfa göre ayarlayabilmesi		
9)Konuya uygun yöntemler seçebilmesi ve bunları uygun yerlerde kullanabilmesi		
10)Konunun gerektirdiği öğretim araçlarını temin edebilmesi ve kullanabilmesi		
11)Derste ilgiyi ve dikkati canlı tutabilmesi		
12)Dersi öğrenci seviyesine göre anlatabilmesi		
13)Tahtayı düzenli bir şekilde kullanabilmesi		
14)Derste şekil, şema, grafik, resim... gibi unsurlardan faydalanması		
15)Öğrencilere soru sorma imkanı vermesi		
16)Gerektiği hallerde öğrencilere soru sorabilmesi		
17)Sınıfta derslerle ilgili tartışma ortamı yaratabilmesi ve etkin katılımı sağlayabilmesi		
18)Günlük ders planına uyabilmesi		

B)ÖZEL ALAN BİLGİSİ	Değerlendirme Sonucu	
	Başarılı	Başarısız
1) Derste işlenecek konunun özel amaçlarını açıklayabilmesi		
2)Önceki konularla irtibat kurarak derse başlayabilmesi		
3)Dersin genel amacı ve konuların özel amacı ile dersin muhtevası (konu) arasında bütünlük sağlayabilmesi		
4)Konularla ilgili genel kavram, prensip, kanun, teorileri açıklayabilmesi		
5)Bol ve uygun örnekler verip konuyu zenginleştirmesi		
6)Konuyla ilgili yeterince alıştırmaya yapabildiği veya konunun önemli yanlarını tekrar anlatabilmesi		
7)Konunun alt dalları arasında ilişki kurabilmesi		
8)Gerektiğinde teferruata girebilmesi veya gerektiğinde teferruattan kaçınabilmesi		
9)Dersi işlerken öğrencinin zihnini karıştıran hatalardan kaçınması		
10)Konuların günlük hayat ve çevreyle ilişkisini kurabilmesi		
11)Konular hakkında bilgi seviyesi veya konulara hakimiyet derecesi		
12) Ders saatlerini verimli bir şekilde kullanabilmesi		
13)Dersin genel bir değerlendirmesini yapabildiği		
14) Dersi yeterli bir şekilde öğretebilmesi		
	Değerlendirme Sonucu	
C)GENEL KÜLTÜR	Başarılı	Başarısız
1)Kılık ve kıyafette ahenk ve düzen		
2)Öğrencilere örnek davranışlarda bulunması		
3)Dili etkili kullanabilmesi, açık ve anlaşılır konuşması		
4)Zor ve yeni kavramları tahtaya yazması ve açıklayabilmesi		
5)Kelimeleri yerinde ve uygun olarak kullanabilmesi		
6)Zengin bir dile sahip olması (kelime hazinesinin geniş olması)		
7)Jest ve mimikleri etkili ve canlı kullanabilmesi		
8)Öğrencilere karşı sabırlı ve anlayışlı olabilmesi		

BAŞARI NOTU	
--------------------	--

...../...../20....

Uygulama Öğretim Elemanı

EK-3: ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ NOT ÇİZELGESİ

20....-20.... Öğretim yılı ..... dönemi

Bölümü/Programı : .....

Uygulama Okulu : .....

Uygulama Öğretmeni : .....

Sıra no	Öğretmen adayının numarası	Öğretmen adayının Adı-soyadı	Notu
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

Tarih:..../..../.....

Uygulama öğretmenin

İmzası

Okul Müdürü

Adı Soyadı

İmza-Mühür

EK-4: ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ GÖZLEM FORMU

20... –20... Öğretim yılı ..... dönemi

Öğretmen Adayının Adı Soyadı:

Numarası:

Bölümü/Programı:

Uygulama Okulu:

Uygulama Öğretmeni:

Öğretim elemanı:

Tarih	Sınıf	Konu	Öğretmen adayının çalışması	Uygulama öğretmenin imzası

Okul Müdürü
Adı Soyadı
İmza-Mühür